

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasasos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Ryhmár sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Pénta, május 23.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vészereik: Válsághírek.
- A Lanka jövője.
- Az invázió története.
- Egy elűt bank üzemel.
- Az aradi gyárosok szövetsége.
- Regényírók a Humbert-ügyről.
- Párbajozók az aradi törvényszék előtt.
- Székhámos jegyző.
- Aradiak a bihari Lourdes-nél.
- Az anyátlan leány regénye.
- Tárca: Az elvesztett boldogság. Irta: Pythia.
- Regény-Csarnok: A fehér hattyú. Irta: Catulle Mendès.

Válsághírek.

Arad, május 22.

Kiegyezési tárgyalásokat válsághírek felhője nélkül bajos elképzelni. Nyomában jár a miniszterelnökök konferenciájának ez, mint a sötét gond a lovagnak. Körber Budapestre jön, vagy Széll Kálmán Bécsbe megy; a tanácskozásaik egy kissé hosszúra nyúlnak, a válsághírek politikai konyhán kezdik kisütögetni: Szent Kálmán megy-e, vagy Körber? Vagy mindkettő?

Körber osztrák miniszterelnök két osztrák miniszter-kollegával újra Budapesten van, hogy fölvegyék a kiegyezési tárgyalások fonalát. A mai tárgyalásokról félhivatalosan csak annyit jelentenek, hogy Körber dr. osztrák miniszterelnök ma délelőtt megjelent a magyar miniszterelnöki palotában, a hol Széll Kálmán miniszter-

elnökkel egy órás tapácsolása volt. A délelőtt folyamán az osztrák és magyar kormány szakminiszterei is tanácskoztak egymással; Körber dr. miniszterelnök és Böhm-Bawerk lovag osztrák pénzügyminiszter felkeresték a pénzügyminiszteriumban Lukács László pénzügyminisztert, míg a kereskedelemügyi miniszteriumban Call báró osztrák kereskedelemügyi miniszter Láng Lajos kereskedelemügyi miniszterrel értekezett.

Bizonyos, hogy a tárgyalásokon föltöbb fontos kérdések kerülnek megvitatás alá, a melyeknél meglehetősen akadályai vannak a megoldásnak. Ez szinte magával hozza a válsághírek felburjánzását, a melyek ma ebben, holnap meg amabban a variációban jelentkeznek. Legujabban ellenzéki körökből került ki ilyen krízises hír, a mely azonban magán viseli a valószínűtlenség mázát. Azt beszélük ugyanis, hogy Körber a tegnapi tanácskozáson nagyon merev és fölényeskedő álláspontot foglalt el s viselkedéséből az látszott ki, hogy ilven magyar fellep-

E miatt a helyzet hirtelen olyan válságosra fordult volna, hogy ellenzéki körökben már Széll Kálmán utódját is emlegették, még pedig Szógyény-Marich László berlini nagykövet személyében. A berlini nagykövet belépett a kormányelnök-jelöltek táborába; de hogy ez az önkéntelen jelöltsége még jó sokáig csak jelöltség marad, az a valószínűtlenség sejteti ve-

lünk, amely ennk a hírek minden sorából megnyilatkozik.

Ennek a válságnak aggodalma nem kísérti sokáig azokat, akik a kormány sorsát féltik a kiegyezési tárgyalásoktól. Amíg itt Körbert, mint egy hajthatatlan, büszke, alku nem ismerő nagy urat tünnetik föl, a lajthán tul épp az a gond bántja az embereket, hogy Körber nagyon sokat talál engedni Széll Kálmán határozott fellépésének. — Bécsből táviratozzák, hogy a Reichsrath holnapi ülésén a cseh agráriusok csoportja nevében valaki interpellációt intéz Körber osztrák miniszterelnökhöz, s megkérdezik: igaz-e, hogy a korona ő a kiegyezési kérdésben Magyarországgal szemben engedékenységre intette, és ha ez igaz, följajánlotta-e lemondását a koronának?

Amint látható, itt Széll Kálmánnak, odaát meg Körbernek fejével játszanak a politikai szórakozások keresői. Szórakozásnak megjárja, veszedele a sincs benne, de arra nem való, hogy komolyan vegyék. Utóvégre pedig a kiegyezési tárgyalásokat még akkor is figyelemmel kísérjük, ha nem járnak kormányhatalmatok izgató fűszerével.

A delegációk. A magyar delegáció külügyi albizottsága, amint lapunknak táviratozzák, ma délelőtt 11 órakor ülést tartott, melyen a delegáció plénuma elé terjesztendő külügyi je-

TARCA

Az elvesztett boldogság.

Irta: Pythia.

Gyönyörű májusi éj volt. Sötét árny szökött át a kert falán, elshant a virágágyak között és megkocogtatá a ház kertre nyíló ablakát. Az ablak kinyílt, szép fiatal leány jelent meg ott, ki összehuzta nyakán a kendőt, mert megcsapta a hideg éjszakai levegő.

Az ablak alatt álló sápadt férfi megemelte kalapját, mit a leány néma fejbólintással fogadott. Szótlatlan állottak egy darabig egymással szemben. A leány elbámult a sötétkék csillagos messzeségbe, a férfi mereven nézett maga elé, végre is ő törte meg a csendet.

— Eljöttem Margit — mondá szakadozot-tan — még egyszer... utoljára... még nem késő.

— A leány nem felelt semmit, a férfi is elhallgatott, látszott, hogy nem talál szavakat arra, amit mondani akar, ziháló melle erős belső indulatokról tett tanúságot. Majd fel-emelte fejét az ablak felé és amint szeméik találkoztak, a sápadt arc egyszerre vérvörös lett; az egész alak reszketni kezdett, elfojtott sóhaj tört ki kebléből.

— Margit, ne hagyd el, — mondta, — légy az enyém, hidd el, boldog csak velem lehetsz.

— Nem lehet Aladár — viszonzá a leány,

már késő, holnapután meg lesz az esküvő és tudod én szeretem vőlegényemet.

— Ez nem igaz! — tört ki hevesen az ifju. — Nem zárja-e ki a tavasz a nyarat, a nappal az éjjelt, a fény az árnyékot? Nem, te nem szeretheted Zboray alispánt!

A leány egy könnyed fejmozdulattal az ellenkezőt igyekezett bizonyítani.

— Nem a szived, a hiúságod készlet e házasságra, folytatá Aladár. Persze mióta Etelka barátnőd elvette Dobák őrnagy és Ilonát Bé-késsy bíró, hogy is kötnéd magadat magam-fajta, igénytelen kis hivatalnokhoz, mikor alispán is lehetsz. Félsz, hogy kevesebb leszel, mint barátnőd, ez a tudat egyengeté Zboray utját szivedhez. Pedig hidd el, nem leszel boldog, mert nem lehetsz boldog. En, a fiatal ember mondom neked ezt. Zboray több mint husz évvel idősebb mint te és ez azt jelenti, hogy számodra idegen, hideg világ van körülötte, melyben elpusztulsz, mint a költöző madár, melyet balsorsa az északi tájon visszatartott. Ő nem is szeret téged. Hiszen csak anyát keres gyermekeinek. Az ő szerelme megoszlik első felesége emléke és három élő gyermeke között. Szegény Margitom mi marad teneked?

A leány elmélázva bámult a semmiségbe. Aladár lelkesülten folytatta.

— Még nem késő, tudod, hogy mennyire szeretlek. Ha az enyém leszel, boldog lesz életed minden perce. Aldott lesz minden lépésed, mert őrangyalom, neemtöm leszel. Belőlem is

lehet még idővel alispán. De főcélom csak téged boldogítani, egyetlen vágyam téged szerencsésnek látni, Isten engem úgy segítjen. E szavaknál bajját a szivere, jobbát a csillagos ég felé emelte. És a végtelen nagy istentenség milliárd szeméből ragyogó csillagtény sugárzott le rája.

Margit egy darabig gondolkozott, majd megigazítva nyakán a kendőt, gyors elhatározással így szólt:

— Nem, Aladár, tégy le ez ábrándról. En Zboraynak adott szavam be is váltom, jobb ha egészen elfelejtesz engemet. En hiszem, hogy boldog leszek és remélem, te is fel fogod találni boldogságodat. Isten veled! — És kezét nyujtá Aladárnak. Az megragadta, forró csókot nyomott reá, mialatt szeméből a könnyek sűrűn hullottak.

— Isten veled örökre, — suttogá. Margit elhuzta kezét Aladártól és hogy a szemébe toluó könnyeket elrejtse, gyorsan bezárta az ablakot.

A férfi még egy darabig az ablak alatt maradt, összekulcsolt karral szemlélte az eget? Ugy találta, hogy a csillagok milliói közelebb vannak már hozzá, mint azon leány, ki mögött az ablak bezárult.

Idegesen járkál fel-alá szobájában Zboray alispán. Az a szerencsétlen Végh Aladár föbe lötte magát. Meghalt. Ki hitte volna ezt. Oh

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

lentést hitelesítették, jelentést Falk Miksa előadó készítette. Aülésen a közös kormány részéről Gulochovszky, Kállay, míg a magyar kormány részéről Székely volt jelen. A Kossuth-párt részéről az „inspekciós” Rákosi Viktor képviselő hallgatáig végig az ülést.

Déli 12 órakor a *Nügyi*, egy órakor pedig a *tengerészeti* albizottság tartott ülést, melyen a hadügyi, illetve tengerészeti jelentést hitelesítették. Délután 4 órakor a négyes albizottság fog egybegyülni, egy a Bosznia Hercegovináról szóló jelentést hitelesítse.

A Lunka jöjje.

(Új vasutervek Arad megyében.)

Arad, május 22.

Aradvármegye északi részén, a fekete és fehér Körös között terül el ma vidék, amit Lunkának hívnak, s mely síkág eddig itt-ott vizjárta lapályos, még nem ré többnyire erdős volt; talaja termékeny, de lacsony fekvésével eddig oizonytalan jövedelmző volt, a min a folyamatban lévő belvizrendeés nagyot fog segíteni.

Lakossága hátramaradt, bá fejlődés-képes; elzárva a világtól, országut nélkül, a vasuttól jó messzi, nem tudott úgy fejlődni, mint a hogy fejlődhetne, ha a közlekedési eszközök összeköttetésbe hozzák a világgal. Sokáig mostoha gyermeke a vármegyének, jó uttal sem birt; csak néhány év óta épült ki kölcsönös áldozat mellett a *kisjenő-csermői* törvénynatógi ut, a melyet még sokáig kell tökéletesíteni, hogy rajta a szállítás minden időben akadálytalanul biztosítva legyen. De mi egy 30 km ut egy oly nagy vidéknek! Bizony édes kevés! Hisz csak e napokban folyóztatott egy nagyobb összeg az ágyai utra, mert inséges

De a vasut áldásaiban eddig még nem részesül a Lunka. Terveben volt ugyan már tucat vonal, de részben a helytelen irány, a különböző érdekek, részben pedig a rendes nyomtávu vasut költséges volta, a mely tetemesen drágul a Lunkaságban alkalmazandó sok hid, áteresztés és egyéb műtárgyak törvényszabta alak és anyagból alkalmazása által, hiúsította meg az eddigi törekvéseket.

Lassan meggyőződött a Lunkaság arról hogy a rendes nyomtávu vasut ott nem léte-

sülhet — csakis keskenyvágányu (automobil) motorkocsi közlekedésű gazdasági vasut bir jövövel, csak ilyen létesülhet a rendes vasut hálózata között.

Felénél kevesebb tőkével épülhet ily keskenyvágányu vasut, könnyen fölkeresheti azokat a helyeket, melyek a rendes nyomtávutól különben elmaradnának, olcsó fából épített hidakkal lépi át a folyókat és elégti ki sokkal jobban a különböző érdekeket. Hisz itt a példa a közelmünkben. Mily szépen, mily egészségesen fejlődött az *Alföldi gazdasági vasut*! Motorkocsijaival, néhány fillérért viszi a piacra a közönséget, élénkséget, forgalmat hozva a környékbe, szállítja az árukat, sem átrakási, sem külön díjjal nem terhelvén a feladót, lehetségessé téve a vidék gazdasági terményeinek minden időben való olcsó szállítását, gazdaságának fellendülését, kereskedelmének élénkítését nem kis mértékben elősegítvén.

Két ily keskenyvágányu gazdasági vasut tervezete foglalkoztatja most a Lunkaságot. Az egyik Békésvármegye közönsége mely összeköttetésbe akarja hozni a Lunkát Gyulával, a másik, az alföldi gazdasági vasut igazgatósága a csanádi vasutak *kisjenői* állomásával. Mindkettő keskenyvágányu, motorkocsi üzemi akar lenni s minden szépet, jót ígér. — Lássuk most, mi előnyt és hátrányt nyújt az egyik, mit a másik, vizsgáljuk, mi a Lunkaság érdeke s melyik terv felelne meg neki jobbnak.

Békésvármegye közönsége önálló részvénytársasággal óhajta a vasutat létesíteni, s Gyulán az államvasutal kapcsolatba hozni vármegyének északi részét. Hozzájárulhat-e vármegyének erkölcsi és anyagi támogatással, ha a megye egy tetemes vidéke s ennek forgalma elvonatik? Bizonyára nem! Hát az államvasut, a melynek vonalához terelődni a forgalom nyujtana-e hozzá segílyt? Bizony az sem. S ki építené? Természetesen a vasut tervező részvénytársulat maga, tehát a rendes áraknál nem olcsóbban. Így tehát ez a vasut, ha elsőbbségi részvények kibocsátása nélkül is, csakis törzsrészvények alapján, tisztán a maga erejéből épülne, csakis Békésvármegye támogatására szánt vonal *Arad megyén* halad keresztül, bizony nem valami nagyobb mértékű lehet.

A másik, az alföldi gazdasági vasut igazgatósága által tervezett vonal szintén Acsev vonalához terelné a forgalmat, okvetlen számít hat utóbbi vasut anyagi és erkölcsi támogatására, valamint vármegyének részéről is. De részesülne azon nem megvetendő előnyben is, hogy az építést az Acsev főmérnöke s alkalmazottjai, s így sokkal jutányosabban vihetné keresztül, s ép így az üzemet az Acsev gyakorolt személyzete sokkal jutányosabban végez-

hetné, mint egy külső társulat. Hisz itt a példa az alföldi gazdasági vasut. Hogy mennyire fejlődés-képes ez, mutatja a körülmény, hogy már legközelebb hozzáfognak a Békés-Csaba, Békés-vésztői vonal építéséhez.

Jól tudom, hogy a Lunkaság érdekeinek egy része a gyulai összeköttetést óhajtja, nem zárkozom el előle, csak rámutatni óhajtánék, hogy mikép kellene eljárni, hogy azt is, idővel elérhessük. De viszont tagadhatatlan, hogy érdekeinek *nagyobb része* most még az Arad felé irányuló összeköttetést követeli; szűkkeblűségre vallana, ha a Lunkaság közönsége nem első sorban ezek kielégítését tartaná szem előtt; méltányos azonban, hogy azután, ha ez megvan, azok érdekeit is tekintjük, a kik Gyula felé gravitálnak.

Az előbb említettekől következik, hogy ésszerűbb először a kisjenői összeköttetés mellett állást foglalni, annál is inkább mivel lehetségés mind a két érdeket kielégíteni, ha már most úgy fektetjük a tervezett vasut alapját, hogy az olykép fejleszhető legyen, hogy *idővel mindkét érdek kielégítettessék*. Ezen alap olyan legyen, hogy a fejlesztés egészségesen, folyton gyarapodva haladjon, az anyagi erő lehetőséggel és a nyujtandó segílyek lehető igénybevételevel, a lehető legolcsóbban, folyton celtudatosan haladva.

Ez az alap a Kisjenőből kiinduló vonal és pedig eltérve az utolsó megállapodástól, nem a székes legelőkön keresztül Zerind irányában, hanem Ágya érintésével a főhercegi uradalom Kotány és Liváda pusztáin keresztül Miske érintésével, Vadász-Simonyifalva, Seprős, Apati-Barakony községek közelítésével azon céllal, hogy az idővel tovább a hegyek felé folytatódjék.

Miske községnél azonban elágazik egy mellékvonal Foestia-major, Nagy-Zerind és Fekete Gyarmat érintésével Ósi majorig, mely mellék vonal a lunkasági gazdasági vasut fejlődése után majd a fővonalat képezendi a Gyulán át Békés-Csabával való összeköttetéshez, az alföldi gazdasági vasut hálózatának összekapcsolásával.

annak jellegét, mivel a motorkocsi (automobil) közlekedés által a mellette fekvő érdekek egy oly kifogástalanul elégtettének ki, mint az alapvonal mellettiek. De ezen alapvonalnál nem szabad megállni, mert nemcsak ama más vasut által érintett községek és területekből áll a Lunka, sőt egy nagyobb rész hever kihasználatlanul, elvágva a világtól, legnagyobb részt ut nélkül: fejleszteni kell ezen agilis letre való kis vasutat dél felé is, és pedig *Seprőstől*, a mely természetes fekvésénél és körülményei folytán gócpontja a Lunkának, a községen keresztül az attól délre fekvő puszt-

hogy tudnak ezek a fiatal emberek szeretni! Vajjon ő is megtette volna Margitért? Nem. De tőle ezt nem is lehet kívánni. Ki gondoskodna akkor három gyermekéről? Eszébe jutott, hogy az éjjel, mintha megszólalt volna első felesége arcképe, mondván: „Lajos, Lajos, miért hozol mostohát gyermekeimnek?” Nem tudja tovább nézni azt a képet. Levéteti. De üres helyén ott látja felesége szemeit tovább is, amint esdőleg kéri, mint halálos ágyán, hogy ne felejtkezzék meg a gyermekekről.

Hát rosszul tesz ő azzal, hogy ma feleségül veszi Margitot? Hiszen Margit szereti a kicsiket. Bizonyára jobb dolguk lesz, mintha a családra volna bízva. Nem tudja magát megnyugtatni. Oh, ha azt az elmúlt napot vissza lehetne hozni! Azt mondaná Végh Aladárnak, — öcsém, ha annyira szereted, hát vedd el, ha olyan nagy kincs neked, nem rabolom el tőled. Jobban is illett volna Aladárhoz Margit, mint ő hozzá. De ki tudta ezt előre? Margit mindig érdeklődött a kicsiké iránt és ő azt hitte jó anya válik belőle, ki asszonya lesz a háznak és gondozója a gyermekeknek. Bizonyára Margit is szerette Aladárt. Nem kapott volna sirásgöröcsöket különben a gyászhir halatára. Most mindennek vége. Ugy érezte, mintha megsemmisített volna egy családi boldogságot, oka lenne szerencsétlen fiatal ember halálának. Hogy fogja megölelni Margitot? Most már két halott van kettőjük között, nem fogja-e azok emléke jéggé változtatni a csók melegét, az ölelés hevét? Folyton fülébe csenge-

nek első felesége szavai: „Lajos, Lajos, miért hozol mostohát gyermekeidnek!”

Óráját nézi, itt az ideje, hogy az esküvőre menjen, Kocsiba veti magát. Margit sápadtan bár, de mégis örömmel fogadja. Ez megnyugtatta őt. Elrobag a fényes násznép a templomba, honnan karöltve, mint férj és feleség jön ki Zboray Lajos alispán és Margit. Amint kocsiba ülnek, gyászmenet kanyarodik el előttük. Végh Aladár temetése. Egyszerű fekete koporsón ezüst betűkkel van írva: élt 27 évet. A halottas kocsi után ősz, öreg ember megy, Aladár édes atyja. Nincsen más senkije, Mialatt a gyászmenet elvonul előttük, Margit görcsösen kapaszkodik férje karjába, mintha attól félne, hogy érte jött Aladár és utolsó útjára akarná őt magával vinni.

Öt év mult el. Az óra tizet üt. Margit unottan teszi le a könyvet, melyet eddig olvasott. Férje ma az ujonnan megválasztott képviselő tiszteletére adott banketten van. Ritkán szokott kimaradni. Valóban kevés oly jó férj lehet, mint Lajos, ki tenyerén hordozza feleségét és igyekszik minden kívánságát teljesíteni. Mégis, mintha valami hiányozna neki. A férje szereti, de nem úgy, amint ő valaha a szerelmet elképzelte.

A szomszédba fiatal házaspár költözött, a férj, alig 24 éves, a felesége meg egészen gyermek-leány. Valami kis hivatalnok lehet a városonál. Irigykedve látja gyakran az ablakon

keresztül, amint óraszámra csókolgatják egymást, mint a turbékoló gerlicék. Miért nem részesülhet ő is ilyen szerelemben? Érti, hogy ő is fiatal, joga volna hozzá. Mégsem lehetségés. Lajos már az ötven évhez közeledik, nem tud úgy szeretni, de nem is illene hozzá, a fiatalos turbékolás. Első feleségét bizonyára úgy szerette.

A szomszéd szobában Gyuluska rosszat álmodhatott, mert felriad és anyját hívja. Margit átmegy, betakarja a kicsikét.

— Te vagy kis mama, — mondja Gyuluska, — azt hittem, hogy az igazi mamám.

— Hát nem vagyok én a te igazi mamád? — Nem, az igazi jó anya elment, de tudom vissza fog még jönni és akkor mindig mellettem lesz.

— Aludj csak kicsikém, — mondja Margit elszorult szívvél és vissza megy szobájába. Miért nincsenek neki is gyermekei? Azokat bizonyára jobban tudná szeretni. Volna kikre pazarolni fiatal szívének egész hevét, az anyaság boldogító érzésében felolvadna egész lénye. Talán nem érezné magát ennyire elhagyatottnak. Férje első házasságából származó gyermekek mindég csak arra emlékeztetik, hogy idegen fészek az, amelybe letelepedett, melynek megvolt már az asszonya, kinek helyét elfoglalni nincsen joga senkinek. Az első asszony a muló idővel elvitte a férj szerelmét is, a szeretet, ami a másodíknak maradt, már nem mejeget, nem boldogít többé.

Felszakítja az ablakot, hogy egy kis üde

ták csoportja között a Tözön áthaladna, a legközelebb a Sigray birtokon telepítendő Uj-Kerülés megközelítésével Zerülés és Szapárliget érintésével. Zaránd és Csintye mellett Szintyén keresztül, Fazekas-Varsádon keresztül, O-Szent-Anna északkeleti részén, a főtávján keresztül, Uj-Szent-Anna fő- és piacterén végig, a vasúthoz az acsev állomásáig. Hogy mit nyerne Szt.-Anna és ez érintett községek, valamint az Acsev ezen vonal által, azt szükségtelennek tartom élénkebb színekkel esetelni.

De még egy irányban kell ezt a Lunkasági gazdasági vasut hálózatot fejleszteni. Sep-róstól az északkeleti seprősi-puszták érintésével egyenesen Csermő község főkereszt utcáján át az Acsev állomásáig s annak Beélnék s a Tagadi-Megyés völgyében föl, a honnan fa, kő és ércszállományok növelnék a folytonos forgalmat.

Most már — s nem lehetetlen, hogy ezen fejlődés rövid egy-két esztendő alatt teljesül — követelőleg lépnek az érdekek a gyulai összeköttetés felé, de e vasut maga is szükségképpen összeköttetést kell hogy találjon az alföldi gazdasági vasúthálózattal, melylyel egyesülve egy erős és még fokozatibb elősegítője leend egy általa érintett vidékek kulturális fejlődésének. S miután az alapot már úgy raktuk le, csekélyből áll a Miske, Zerind, Fekete-Gyarmat Osí mellékágt Gyulán keresztül több kis vasut felhasználásával Békés-Csabáig vezetni s a másik nagy hálózattal kapcsolatba hozni.

Ezen Lunkasági hálózat fejlesztése mind a megye és az Acsev előnyére szolgálna, támogatásukra tehát biztosan számíthat, de a már meglévő alapvonalat is csak erősíti s egyedüli alapját képezi annak, hogy az alföldi gazdasági vasúthálózattal az összeköttetést joggal és eredményesen keresztül vihetjük.

Azok a törekvések tehát, a melyek tekintet nélkül a Lunkaság nagyobb részének körülményeire, már most csak a gyulai összeköttetést követelik, egyenesen megakadályozzák a vármegye egy nagy részének és pedig a Lunkaság túlnyomó többségének fejlődését, kizárják egyáltalában ezen hálózat segítség és támogatás mellett kiépítését, de egyáltalában lét-rehozását s ez által közvetve önmaguknak ártanak. Higgadt, számító észszel, nem is teheti senki hogy az érdekek ellen dolgozzék, annál is inkább, mivel amugy közvetve saját előnye érdekében cselekedne.

A Lunkaság jövője, fejlődése ezen gazdasági hálózattól, illetve ennek létesítésétől függ; kivüle a vármegye nagy része előnyt méríthet, egy nagy vidék gazdasági és kulturális fejlődése hatalmasan elősegítenék, méltányos tehát, hogy valamennyien egyetértve ezen cél elérésére körül dolgozzunk. Ne az egyik a ma-

levegőt szivjon. A fiatal pár is épen az ablakban van, vele szemben. Egymást átölelve tartják és folyton szerelmes szavakat suttognak egymás fülébe. Miről beszélhetnek annyit? Margit felnéz az égre, szép májusi éjszaka van. Epen, mint akkor. A csillagok milliárdjai ragyognak az égbolton. Ugy tűnik fel neki, mintha a sötét égbolt egy nagy szemfedő lenne, rajta a csillagok ezüst koporsószőgek és vele az ő boldogsága volna letakarva. Ényhe éjjeli szellő egy-egy csók cuppanó hangját hozza feléje.

Margit álmodozva mereng a csillagokban. Melyikben lehet ő, a sápadt, barna ifju, ki annyira szerette. Most ő is boldog lehetne, épen úgy, mint azok odaát, vele szemben. Csak ne lett volna annyira büszke, nagyravágyó, nem tévelyedhetett volna el. Ajkai önfelédten Aladár nevet suttogják, egész lényé betelik annak emlékével, aki meghalt, mert nagyon szeretett. Ott hagyja az ablakot, szekrényéhez megy, elsárgult iratokat vesz ki onnan, melyeket valamikor ő intézett hozzá. Könyökre támasztott fejjel olvassa lázasan, arca kipirul, tagjai reszketni kezdenek, most érzi csak át ezeket a szerelemtől izzó sorokat. Karjait kitarja, mintha egy szellemet akarna magához ölelni, mely azonban nincs sehol. Majd ráborul az asztalra, és sirni kezd keservesen. Siratja elvesztett ifjuságát, elvesztett boldogságát.

sik rovására fejlődjék, hanem mindnyájan közös erővel egymást segítve, egymást támogatva. Itt az idő, hogy cselekedjünk; gondoljuk meg tehát jól, hogy mit tegyünk, s ha megfontoljuk — tegyünk is!

Paikert Henrik.

Az invázió története.

(Sipulusz a delegáció szétugrasztásáról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, május 22.

A kuruc tábornak a delegációba való betéréséről csak annyit jegyzett fel a krónika, hogy felkerekedett egy sereg honatya és se szó, se beszéd, átrontott a főrendházba, bement az ülésterembe és ott helyet foglalt. Punctum.

Nos, ez csak halvány, vagyis inkább száraz leírása a történetnek. A dolog ugyanis nem ment olyan simán. A mit bizonyít Rákosi Viktornak, most egyik legnépszerűbb függetlenségi képviselőnek az előadása, a mely így szól:

— Atmentünk — kezdte Sipulusz a szót. A muzeum kacskaringós, majd széles lépcsőin feljutva, magunk előtt láttuk az osztrák-magyar hadsereg minden ágazatát képviselve néhány közlegény által. Előttük két hatalmas láda állott. Az egyikén ez a szó állott: „Vorsicht“! a másikon „Nicht stürzen“!

— No — mondotta Lengyel Zoltán — látjátok, hogy németül beszélnek. Még a bagazsijuk is német!

Miután ezt mindnyájan konstatáltuk, az egyikünk szelid hangon szólott:

— Nohát, ez még hagyján, mert hiszen hogy Bécsből gyöttek. A bécsi vasutasoktól nem kívánom, hogy magyarok legyenek!

— No jó, ez igaz! Menjünk tovább!

Bementünk az előcsarnokba, levetettük a kabátunkat és egyenesen nekimentünk a xatabarlangi ajtónak, amelyet cerberus őrizett: osztrák-magyar katonai egyenruhában. Kiakarom nyitni az ajtót, hát az egyik cs. és kir. elébe áll:

— Bitte, nicht erlaubt!

— Mit beszél?! Hallja barátom, először is beszéljen magyarul, másodsor nem érten, hogy mit akar, harmadsor, maga nem parancsol, negyedsor én magyar országgyűlési képviselő vagyok, ötödször pedig nekem nem inponál a maga gazdája, Krieghammer ur sem, hatodsor . . .

Az osztrák hadsereg germán ajku altisztje hüledezni és szédülni kezdett, mire hirtelen odaugrott a másik cerberus, szintén altiszt uniformisában.

— Kérem szépen képviselő ur — szólott édes hazai nyelvünkön, — a sógor nem ismerte, — csak tessék besétálni — s azzal ki nyitotta az ajtót.

— Így győztem én le az egész osztrák és magyar armádiát!

. . . Beléptünk tehát — a pokol csarnokába. Mondhatom, Belzebub nézse nem valami barátságosan fogadott bennünket. Az elnökük felhuzta a szemöldökét, majd sűrűn pislogott. Mi pedig szépen helyet foglaltunk, nem törődve se villámlással, se menyörgéssel.

Münnich Aurél boldogult Percel Béni módjára mormogott valamit, amiből semmit sem értettünk. Rigó Ferenc bátyánk rá is szólt:

— Hangosabban tessék!

Ezt már aztán mégis megsokalta Szapáry Gyula gróf és hirtelen, minden bevezetés nélkül így szónokolt:

— A tétel elfogadtatik. Az ülést bezárom.

Igy ugrasztottuk szét a delegációt, de hogy az uton morfondiroztunk, kénytelenek voltunk

elismerni, hogy azok is magyarul beszélnek és hogy nagyon jámbor népségnél áll a delegáció.

— Aztán nem is árulnak semmit, — szólott kedvetlenül az egyik betörő — még csak a hazát sem!

Ez a hí leírása a nevezetes történelmi eseménynek.

Egy oláh bank üzelmei.

(Sajtópör egy törvényszéki jegyző ellen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 22.

A kolozsvári Ujság-ban 1900. évi augusztus havában Indre László dr. fogarasi járásbíró-sági aljegyző leleplezte a kolozsvári Economul bank vezérigazgatójának és igazgatójának üzelmeit.

Indre dr. „A makiavelis nagy mogul“ elnevezést használta Podoba Vazulra, az Economul vezérigazgatójára, aki különben annakelőtte román pap volt. Ugyanilyen hangon írt Isaku Aurél dr.-ról, Podoba egyik hívéréről is.

Podoba Vazul és az intézet igazgatóságának nyolc tagja Indre Lászlót ezért 11 rendbeli rágalmazás miatt perbe fogta. A kolozsvári esküdtszék két napig tárgyalta ezt az ügyet.

Az első napon a tanukat hallgatta ki a törvényszék s ez minden érdekesebb momentum nélkül folyt le.

A második napot érdekessé tette Indre László dr. védbeszéde, a melyet ártatlansága mellett mondott.

Indre kijentette, hogy szatmármegyei román ember és hogy az ottani románok hon-szeretettelben összeforrnak a magyarokkal; csak egy agitátor van köztük s ez Lukács László, a ki Lacfalun él. Tiltakozik az ellen, hogy magyar érzelme miatt renegátnak mondják, mert a milyen ma, olyannak született s olyannak nevelték. Külföldön tanult és mikor Kolozsvárra jött, elszörnyűködve látta, hogy Erdélyben a románság nem olyan, mint Magyarországon, hanem államot akar alkotni az államban s őt is üldözni kezdték magyar érzelmei miatt. Meggyőződött, hogy az erdélyi románok a szerint becsülik meg az embert, hogy mennyire gyűlöli a magyart s mentül jobban gyűlöli, annál kiválóbb állást biztosít magának. Látta, hogy valóságos irredentista törekvés van itt s bűnös izgatás folyik Erdélynek Romániával való egyesítése érdekében. Kutatta, vajjon van-e ennek a törekvésnek erkölcsi alapja, mert ha ezt találta volna, úgy feléjük hajolt volna; de meggyőződött róla, hogy sem törekvésüknek, sem nekik magoknak nincsen erkölcsi alapjuk. Podoba ellen egész sereg sikkasztás és szabálytalanság miatt tették följelentést. Podoba valóságos típus és a legtöbb erdélyi román pap olyan, mint ő. — Ezek az emberek Magyarországot nem meggyőződésből, hanem pénzhaszából gyűlölik, mert Magyarország gyűlölése fényes jövedelmi forrás. Megdöbbenéssel látta, hogy egészen magyar nevű emberek a román izgatók sorába álltak és hogy ilyen nevű emberek szerepelnek az ő vádlói között. Neki kötelessége volt véget vetni ezeknek az üzelmeknek, annál inkább, mert Podobát, a kire rábizonyították, hogy bigámikus házasságokat magáldott és anyakönyveket hamisított, a balázsfalvi érsek a legenyhébben büntette és ezt a büntetést is elengedte azzal a megokolással, hogy más irányban nagy szolgálatokat tett a román fajnak és egyházának. Ezeket a szolgálatokat eléggé illusztrálják azok a statisztikai adatok, a melyek arról számolnak be, hogy hány ezer frank jön éventént Romániából Podoba és tá. sai nevére izgatási költségek fedezésére, mert nyílt titok, hogy Romániából minden esztendőben igen je-

lentékeny összegek jönnek Erdélybe és jó volna, ha ezt a postán ellenőriznék. Jó érzésű magyar ember létére kötelességét vélte teljesíteni, pedig sokkal jobb dolga van, ha Magyarországon a román agitátorok közé állna. Kéri fölmentését.

Az elnök dr. Iudrének két órát tartó beszéde után a tárgyalást, illetve annak befejezését délutánra halasztotta. Az esküdtszék rövid tanácskozás után meghozta *felmentő verdiktjét*, mire az elnök kihirdette a vádlottat szintén fölmentő, de magánvádlókat 1000 kor. költségben elmarasztaló ítéletét. Az ítélet ellen a magánpanaszos képviselője semmiségi panaszt jelentett be.

SPORT.

(+) Az arad-hegyvidéki turista-egylet ma *Tedeschi* Viktor elnöke alatt választmányi ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a folyó évi rendes közgyűlést *junius hó 15 én* tartják meg a csanádi vasutak dísztermében. Ezután következtek a jelentések az idén megtartott kirándulásokról, melyek között különös figyelmet keltett *Lejtényi Sándor* érdekes elbeszélése a vezetése alatt rendezett *vaskői* kirándulásról. Majd megállapították az e hóban és júniusban megtartandó kirándulások programját, és pedig a következőképpen: Május 25. Csálai erdő. Vezetők *Gregus* és *Kirle*. Indulás a városi kávéháztól délután egynegyed 3 órakor. Május 29. Vinga. Vezető *Záray* Udön. Junius 1. Radna, Solymosi-vár. Találkozás az indóháznál délután 2 órakor. Vezető: *Kell* Lajos. Junius 8. Pécska, a Csálán keresztül. Indulás reggel 7 órakor. Gyülekezés a városi (volt Zemplényi) kávéháznál. Vezetők: *Tedeschi* Viktor és *Keresztes* Arzén. Junius 15. Közgyűlés. Junius 29. Szeged. Vezető: *Bogsán* Károly.

Az aradi gyárosok szövetkezése.

(Az aradi fiók megalakulása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 22.

Az aradi, aradmegyei és békésmegyei gyáripari telepek tulajdonosai és igazgatói ma délelőtt alakították meg a gyáriparosok országos szövetségének aradi fiókját.

A helyi ipar szempontjából ez a szövetkezés nem olyan jelentőségű, mint a milyennek első pillanatra látszik, mert a szövetség céljai országosak s a szövetség az aradi fiókkal csak kiegészítette magát. Az aradi iparral csak akkor foglalkozik az országos szövetség az aradi fiók jelentésére, ha valamely aradi tagot sérelem érne. Ennyiben vonatkoznak a szövetség céljai az aradi iparra. Egyebekben az aradi gyáriparosok szövetkezése csak csatlakozás ahhoz az országos mozgalomhoz, melyet a fővárosi gyárosok indítottak meg. Ezt a mozgalmat *Chorin* Ferenc dr. kezdeményezésére most a vidékre is kiterjesztette az országos szövetség. Pozsony és Győr után most Aradon alakult meg a harmadik vidéki fiók.

A megalakulásról a következő tudósítás számol be:

Ma délelőtt tíz órára hivta össze *Rámor* Lajos, az aradi *Weitzer-féle* waggongyári igazgató az érdekelte aradi, aradmegyei és békésmegyei gyárosokat, illetve gyárigazgatókat a kereskedelmi- és iparkamara nagytermébe alakuló értekezletre.

Chorin Ferenc dr. az országos szövetség elnöke hosszabb beszédben tájékoztatta az egybegyűlt gyárosokat a szövetség céljai felől. Örömmel jött szülővárosába, — ugymond — hogy propagandát csináljon egy hasznos ügynek. Röviden indokolni fogja a szövetség céljait. A magyar gyáripar céljairól sokat beszélni fölösleges, mert azt mindenki jól ismeri. Nem lehet azonban elhallgatni, hogy a gyáripar hely-

zete egy cseppet sem kielégítő. Már 1896. óta nagy hanyatlás mutatkozik, mely hanyatlás megingatta a legegészségesebb ipartelepek alapjait; anélkül, hogy egységes tervek, helyes intézkedések, vagy olyan akciók indítására történtek volna lépések, melyek a helyzet javítására szükségesek.

A gazdasági helyzet általános hanyatlása mindenestre szintén befolyással van a gyáripar hanyatlására, de a gyáriparosok sérelmét speciális okok képezik. Ezek a sérelmek két irányúak. Az egyik az, hogy a magyarországi iparos-mozgalom, melyet a 40-es években nagy szellemek indítottak, a 80-as évek óta csaknem szünetel. Csak később lépett a magyar kormánytól előtérbe az a tudat, hogy a gazdasági ügyek érdekében valamit tenni kell. Így keletkezett az iparfejlesztési akció az állam részéről. Ez az akció bizonyos kedvezményekben, kedvező tarifapolitikában és a magyar iparnak juttatott előnyökben áll. Ennek következtében bizonyos lendület mutatkozott az iparfejlesztés terén egész 1895-ig. Ez a fejlődés 1896-ban érte el tetőpontját, amikor különösen az építőipar és az ezzel összefüggő iparágaknál Budapesten óriási haladás mutatkozott. Erre aztán óriási hanyatlás állott be, melyet megéreztek a többi iparágak is.

Később a társadalom erőlködéseket tett, hogy állami impulzussal helyettesítse a társadalom hiányos akcióját. Ez megvolt már régen más államokban, amíg nálunk semmi sem történt e téren. Nem volt olyan egységes terv, mely megmutatná, hogy az állam a roppant hanyatlás közben segítőleg közbelépne. Az állami iparfejlesztési politikánál kevés súlyt fektettek a *létező* iparok támogatására. Utal az *örlési fogalomra*, melyet gyökeresen eltöröltek. Budapesten a malmok nagyon panaszkodnak, hogy nagy a túlprodukción, mely károsan hat a malmok forgalmára. A szeszgyárak is panaszkodnak. Az ipari szeszgyáraknak jelenleg jutott kontingens nem elég ahhoz, hogy az üzemet fenntarthassák, úgy, hogy kénytelenek voltak az üzemet beszüntetni és a kontingenst eladni. Utóbbi időben Ausztriában több kontingenst adnak, mint Magyarországon. Ez határozottan igazságtalanság.

Van még sérelem. A *vicinális vasutak* szép fejlődésnek indultak s foglalkoztattak sok iparágat. A képviselőház egy határozata folytán azonban visszaesés mutatkozott, úgy, hogy vége szakadt minden vicinális építkezésnek. Az államnak lett volna kötelessége fölvenni a fonalat és építeni. Ez a gépiparosok és vasgyárosok sérelme. Az *inségmunka* nem egyéb, mint a magyar álamvasutak égető szükségletének fedezése, a mely azonban nem képvisel programot.

Sok ipar károsodott, a kormánynak pedig iparfejlesztési politikája nincs.

Van azonban még erkölcsi sérelem is. Ilyen az *összeférhetlenségi törvény*. Ausztriában, Németországban, Franciaországban a gyáripar vezető férfiai benn vannak a parlamentben. Ha egy ilyen fontos termelő ág képviselői nincsenek a törvényhozásban, akkor a parlament nem képviseli az egész nemzetet.

Szól még a kereskedelmi és iparkamarákról, melyek azonban számításba nem jöhetnek, mert inkább a kereskedelem érdekeit képviselik. A gyáripar sem a parlamentben, sem a társadalomban képviselve nincs.

Ez indította a budapesti gyáriparosokat arra, hogy érdekeik megvédésére szövetkezzenek.

Az országos szövetség központja a magyar gyárosok érdekeinek. Erkölcsi gyupont és *hatalmi faktor*, mert egyesek fölött könnyen napirendre lehet térni. Fontos kérdésekben tanácsadója lesz a kormánynak.

Konstatálja, hogy az ipar és az agrárizmus utjai nem keresztezik egymást. Fontosnak tartja, hogy ipar és mezőgazdaság között nincs érdeellentét. Az iparral a mezőgazdaság helyzete is javul s ellentét csak ott lehet, a hol a mezőgazdaság az ipart alá akarja rendelni.

Azt akarja a szövetség, hogy a magyar gyáripar fontossága az irányadó tényezők által felismertessék.

A gyáripar és kézműipar sem ütközik össze. Ellenkezőleg, érdekeik sok helyen találkoznak, de sohasem ellentétben.

A gyáripar vagyonos középosztályt nevel, mely az egyéni izlésen alapuló iparágakat fejleszt.

A szövetség céljainak elérésére szükséges, hogy vidéki fiókok szerveztessenek, melyeknek legalább tíz tagot kell számlálni.

A vidéki fiókok foglalkoznak az egyes gyárak sérelmeivel, azt jegyzőkönyvbe foglalják és fölterjesztik a központba, mely kötelességszerűleg tárgyalja ezeket.

Kéri a jelenlevőket, alakítsák meg az aradi fiókot. A jövő csütörtökön lesz a szövetség közgyűlése, melyen az aradi fiók elnöke és két választmányi tagja már részt vehetne.

Halász Jenő örömmel üdvözli *Chorin* tervét és megbizói, az aradcsanádi vasutak cementgyára nevében hozzájárul a megalakuláshoz.

Ezután a jelenlevők között ívet köröztek, melyen a következő gyárak jelentették be belépésüket a szövetségbe:

Weitzer János gép- és waggongyár vasöntőde részvénytársaság (Rámor Lajos) Arad.

Reinhart Fülöp butorgyár Arad.

Seidner Miklós márványbánya Soborsin.

Aradi világitási és erdőviteli részvénytársaság (Vajda István dr.) Arad.

Reisz és *Purjesz* butorgyáros B.-Csaba.

Weisz Mór és fiai cukorgyár Arad.

Weisz Mór és társa likörgyár Gyula.

Aradi és csanádi egyesült vasutak garahonci cementgyára (Halász Jenő.)

Neuman testvérek szeszgyár Arad.

Rosenthal Márton gőzmalom B.-Csaba.

Dobiaschi József Arad.

A belépett tagok ekkor a fiók elnökének megválasztását határozták el. *Vajda* István dr. indítványára egyhangulag *Neuman* Samu, a *Neuman*-testvérek cég beltagját kiáltották ki elnökül.

Neuman Samu elnök kérte, hogy válasszák meg a választmány tagjait, a mi meg is történt.

Választmányi tagokul megválasztottak *Dobiaschi* József, *Rosenthal* Ignác, *Rámor* Lajos és *Halász* Jenő. Ez a négy tagu választmány fog a központi választmányba fölküldeni két tagot.

Neuman elnök végül köszönetet mondott *Chorin* Ferenc dr.-nak és *Rámor* Lajosnak a szervezés érdekében kifejtett munkásságukért.

Az értekezleten jelen voltak: *Czeiler* István, *Chorin* Ferenc dr., *Dobiaschi* József, *Halász* Jenő, *Kornil* J. B., *Lengyel* Lőrinc, *Neuman* Samu, *Porjesz* Miksa, *Rámor* Lajos, *Reinhart* Gyula, *Rosenthal* Ignác, *Seidner* Miklós, *Vajda* István dr., *Weisz* Márkus.

TÁVIRATOK.

A kiegyezési tárgyalások.

Budapest, máj. 22. A miniszterelnöki palotában ma délután az osztrák és magyar miniszterek folytatták a tanácskozást a kiegyezés kérdéseiben. A tanácskozás öt órát vett igénybe. Este az osztrák miniszterek visszautaztak Bécsbe.

Loubet Pétervárott.

Pétervár, máj. 22. A cár sátrában adott reggeli után a cári pár több előkelőséggel beszélgetett. Azután a cári pár Loubet-elnökkel visszatért Carszkoje-Szelóba.

Pétervár, máj. 22. Loubet elnök tiszteletére Carszkoje-Szelóban tartott diszszemle gyönyörű időben folyt le. Délelőtt 11 órakor Miklós cár az elnökkel kocsin megjelent a gyakorlótéren, a hol *Alexandra* cárné, az özvegy cárné és *Feodorovna Jeliszaveta* nagyhercegnő is megjelent. A gyakorlótérre érve, a cár rögtön lóra ült, míg Loubet elnök a cárné balján a Daurmont-fogatu kocsiiban foglalt helyet. A szemle azzal kezdődött, hogy a cári pár, Loubet elnök és a cári család tagjai elhajtattak a négyszögben felállított csapatok arcéle előtt. A csapatok lelkes hurrával üdvözölték a cári család tagjait és az elnököt. A cárnék és Loubet elnök azután a cár sátrába vonultak, mialatt a cár szemlét tartott a csapatok fölött. Az összes csapatok főparancsnoka *Nikolajevics Miklós* nagyherceg, a lovasság főfelügyelője volt. A cár mögött a nagyhercegek és a kíséret sorakozott lóháton. A szemle részben részt vett 56 és fél zászlóalj, 36 lovasszázad, 12 kozákszotnya és 226 ágyu. A szemle lovassági rohammal végződött.

Páris, máj. 21. A lapok a pétervári pohárköszöntőkkel foglalkoznak. A *Figaro* azt hiszi, hogy a Pétervárott elhangzott pohárköszöntők az egész világon erős visszhangot fognak keltetni, mert azt bizonyítják, hogy a francia-orsz szövevényesség hű marad elveihez és szándékaihoz. Oroszország és Franciaország hadserege példája és záloga a szövetség erősségének, amelynek főtörekvése a béke megtartására irányul. Miklós cár is, az elnök is fontosnak tartotta, hogy megerősítse a *kettős* szövetség békés természetét, a melyet különben többé senki sem von kétségbe.

Regényírók a Humbert-ügyről.

(A párisi írók nyilatkozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 22.

Még egyre foglalkoztatja az egész világ sajtóját az a nagyszabású család, melyet Humbertné Párisban s annak vidékén nagy befolyású ismerőseinek segítségével követett el. Egy párisi újságnak most az az ötlete támadt, hogy megkérdezzen egy csomó párisi regényírót, milyen benyomást tett rájuk a Humbertné családi esete?

Lescieur Dánielné, a jeles regényírónő *Goron* rendőrfőnök emlékiratait emlegetve azt felelte az öt interjuvoló újságírónak: „Azt mondtam magamban napról-napra: oh, te szerencsés író, aki valóságot beszélt el s ezért valószínűleg szabad lenned. Merte volna csak valaki közülünk ilyen Humbert-Crawford félet kigondolni. Főlugrottak volna az emberek és erélyesen tiltakoztak volna, hogy ilyen bolond agyremeket találjanak föl nekik a regényírók. Hát még a raffináltak, az irodalom gourmandjai! Azt mondták volna, hogy az ilyen könyv abszolút nem illik a jelennek a lélektani kifejlődés iránti szigorú követeléseire. Hja, az élet fantasztikusabb, mint mi szegény ördögök!

Egy másik író, a népszerű *Rocharé* Emil, akinek különben az a szerencse jutott osztályrészül, hogy Bois-le-Roisben villája éppen szemben fekszik Humbertné egy birtokával, azt mondja, hogy a Humbertné regénye *tökéletesen*. Hiányzik belőle a szenvedély vagy kedélynek hurja. Az olvasók nem akarnak tudni sem olyan művekről, melyek minden szála pénz körül forog. A regényíró kötelessége volna még egy szerelmi történetet hozzágondolni, a melynek épp

oly jónak kellene lenni, mint annak a résznek, amelyet Humbertné fűzött hozzá.

Egy harmadik: *Travel* George Ponson du Terrail egy mondására emlékeztet, „A regényírót, aki a legrettenetesebb szövevényeket dolgozta ki, mindig lefózi a rendőri riporter.” Csak mert volna valaki közülünk egy olyan drámát vagy regényt írni, melyben egy asszony a férje segélyével megöli a szeretőjét, tüvel átszurja az ajkait, egy zsákba varrja és bedobja a Szajnába, azt mondták volna, hogy ez az író megbolondult. És ime, ezt a regényt megírta az élet, a hatóságok legutóbb foglalkoztak a Fenayron esettel. A Crawford-Humbert eset a maga nemében fölülmul mindent, a mit eddig is ezen a téren megírtak a regényírók.

Louis de Gromont úgy találja, hogy a Humbert-ügyön valami Balsac-szerű vonul végig. A regényíróknak azt a tanulságot kellene levonniuk, hogy az emberi butaságot és aljasságot nem lehet eléggé kiáltó színekkel lefesteni.

Az összes kérdezettek végül megegyeztek abban, hogy soha semmi szenzációt nem kísérték oly hivatásszerű figyelemmel, mint ezt.

MULATSÁGOK.

(=) A gimnázisták majálisa. A főgimnázium majális-rendező bizottsága arról értesít, hogy a kedvezőtlen időjárás miatt kénytelen a majális elhalasztani mindaddig, míg az időjárás alapjában meg nem változik.

Párbajozók**az aradi törvényszék előtt.**

(Megyei főjegyző és hírlapíró.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 22.

Egy négy esztendővel ezelőtt megvívott kardpárbaj ügyében hozott ma ítéletet az aradi kir. törvényszék. Végleg ezzel se fejeződött be az ügy, mert a vádlottak egyike ma se jelent meg, s így ő reá nézve külön ítéletet fognak hozni.

Boros Iván, megyei tiszteletbeli főjegyző 1898. április 24-én kardpárbajt vívott *Faragó Rezső* és *Heltai Hugó* hírlapírókkal. A párbaj előzménye összeszólalkozás volt, amely *Boros Iván* hivatalában történt. A sértőfél *Boros Iván* volt. A kardpárbaj a városligeti korcsolya-csarnokban folyt le, első vérre. *Boros Iván* segédei *Sorbán János* főispáni titkár és *Vannay Gyula* városi aljegyző, *Faragó* és *Heltai* segédei *Nagy Sándor* dr. ügyvéd és *Benedek Árpád* hírlapíró voltak. A párbajban mind a hárman lényegtelenül sérültek meg.

A tárgyalás elnöke *Fábián Lajos* dr. kir. ítélőtáblai bíró volt, szavazó bírák *Földes János* bíró és *Szöllőssy Jenő* dr. albíró, jegyző: *Nyisztor Sándor*. A vádhatóságot *Domokos László* kir. alügyész képviselte.

A vádlottak közül csak *Boros Iván* és *Faragó Rezső* jelentek meg. A vádhatóság képviselője a tárgyalás elnapolását indítványozta, de a törvényszék annak megtartását rendelte el, külön választván *Heltai Hugó* ügyét, akinek egyben elrendelte az elővezetetését.

A bizonyítási eljárás mintegy negyedórát tartott, s annak során a vádlottak jobbjára megegyező vallomást tettek. A tanúk közül ezután *Sorbán János* jelent meg, akit szintén kihallgattak.

Domokos László kir. alügyész vádbeszédében enyhítő körülményül kérte betudni mind a két vádlottnak a büntetlen előéletet s azt, hogy a vétség óta hosszabb idő telt el; súlyosító körülményül *Boros Ivánnál* azt, hogy ő szolgáltatott okot a párbajra.

A vádlottak hoztak ezután néhány szót fel a védelmükre, ezután a bíróság visszavonult az ítélethozatalra.

A bíróság *Faragó Rezsőt négy napi*, *Boros Ivánt összbüntetésül öt napi államfogházra* ítélte; súlyosító körülményeket a bíróság nem vett tekintetbe.

A vádlottak az ítéletben megnyugodtak, a vádhatóság képviselője ellenben *súlyosításért* felebbezett.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.**A színház műsora:**

Péntek: Közönyt közönnnyel, vigjáték. (Páros bérlet.)

Szombat: Kókler, operette. (Páratlan bérlet.)

* A nyári szinkör megnyitása. A Vigszínház magyar ciklusának egyik legnagyobb sikerű darabját, Herceg Ferenc regényes színművét, a *Balaton regét* tűzte ki Zilahi igazgató a nyári szinkör megnyitó előadására. A szerző nevének nagy híren kívül maga a darab tárgya nagy érdeklődésre tarthat számot. A színház személyzete serényen készül a bemutatóra, nap-nap után próbát tartván a darabból. Zilahi igazgató a kiállítás nagyrésztét budapesti cégeknél rendelte meg, hogy az teljesen azonos legyen a Vigszínház feltűnést keltő kiállításával. De ezenkívül a színház szabóműhelyében és a festőteremben erősen készülnek a „Balaton regé” díszletei és korhű jelmezei. Annak idején részletes leírást fogunk közölni ezekről.

* A kókler. Stöger Aladár és Szabados Béla szombaton színrekerülő énekes bohózatának *A kókler*-nek főbb szerepeit Sz. Karácsonyi Mária, Szabó Irma, Tolnayné Hermin, I. Pajor Agnes, Ternyei Lajos, B. Szabó József, Sarkadi Aladár és Németh János játsszák. A szerzők személyesen jelen lesznek a bemutató előadáson.

Szélhámos jegyző.

(Hieronymi Ál-keresztfi.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 22.

Nevezetes és érdekes multu szélhámóst ítél el ma délelőtt a budapesti büntető törvényszék.

Ez az ügyes ember arra használta fel a kereskedelmi tárca válságát, hogy az egyik miniszterjelölt, *Hieronymi Károly*, Aradváros volt orsz. képviselője keresztfiának adta ki magát s mint ilyen, protekciót ígért, hogy majd bejuttat ő akárkit a vasúthoz, mert a keresztapja lesz a miniszter. Ezen a réven aztán kicsalt egy szegény embertől egy jó csomó pénzt.

Budapesti tudósítónk az esetről a következő tudósítást táviratozza:

Nyitramegye két községének is a jegyzője volt *Tulásovits Gyula*. Pár év előtt azonban rossz fát tett a tűzre, börtönbe került s elítéltek okirathamisításért három évi fegyházra. A mikor a züllött embert szabadon bocsátották, nem akadt semmiféle foglalkozása s úgy lézengett a fővárosban.

Ebben a helyzetében ismerkedett meg *Tulásovits* egy szegény, állástkereső emberrel, *Szilva Kálmán*nal, a kitől kicsalt összesen talán 100 koronát. Elhitette vele, hogy neki *Hieronymi Károly* keresztapja s ennek a protekciójával annál könnyebben fogja a vasúthoz bejuttatni, mert *Hieronymi* lesz a kereskedelmi miniszter. Epp akkor ugyanis gazdátlanul állott a kereskedelmi tárca.

Mikor *Szilva Kálmán* látta, hogy *Tulásovits* csak pumolja, mert *Hieronymi*t soha nem is ismerte, feljelentést tett ellene.

Ugyanebben az időben más büne is kitűdött: *Kovács Pál* dr. országgyűlési képviselőt csapta be tíz forint erejéig. Ezt a stiklijét *Tulásovits* igen elmés módon hajtotta végre.

Egy napon dr. Kovácsnak, a kiről tudta, hogy az érsekújvári kerületnek néppárti képviselője, levelet írt egy kerületbeli plébános, Moltsy Márton nevében. Arra kérte, hogy segítse ki tíz forinttal, mert a fővárosba érve, elvesztette a pénztárcáját s hirtelenében nem fordulhat máshoz. A néppárti képviselő persze szívesen tett eleget a plébános kérésének s csak később tudta meg, hogy rászedték.

Ugyanis pár nap múlva hasonló tartalmu levelet kapott, de ezuttal egy más pap fordult hozzá. Feltűnt ekkor dr. Kovácsnak, hogy a két levélnek egészen egyforma az írása. A hordárnak átadta hát a pénzt, de gyanút fogva, egy detektívet köldött utána s ez aztán letartóztatta Tulásovicsot.

A járásbíróság a két csalásért *nyolc havi* fogházat mért a vádlottra. Felebbezés folytán ma foglalkozott a törvényszék ezzel az ítélettel és *Egresy-Nagy* László királyi alügyész vádja után Tulásovics büntetését a másodbíróság hat hónapra szállította le.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi korcsolyázó egyesület május hó 23-án, pénteken d. e. 12 órakor, a kaszinó egyesület helyiségében (Szabadság-tér, városi bérház, I emelet) választmányi gyűlést tart.

(*) Alapszabályok jóváhagyása. A „Pécskai iparos dalegyesület” alapszabályait a m. kir. belügyminiszterium, a bemutatási záradékkal ellátta.

Aradiak a bihari Lourdes-nél.

(Az izbuki szent forrás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 22.

Az Aradhegyvidéki Turista-egyesület választmányának ma esti ülésén, a kirándulásokról szóló beszámolások során főként érdekes természeti tüneményről tartott előadást *Lejtényi* Sándor főgimnáziumi tanár, az egyesület alelnöke. Pünkösd két napján a Turista-egyesület több tagja, továbbá a főgimnázium tizenhat tanulója több napra terjedő kirándulást rendeztek *Brádra, Csucsra*, majd az izbuki időszakos forráshoz. Vaskóhra és végül *Nagyváradra*. A kirándulásnak kiemelendő emlékei azok az impressziók, a melyeket az aradi csapat az izbuki időszakos forrásnál nyert.

— Az izbuki forrás — mondta *Lejtényi* — különös ritkasága a természetnek. Nagy, hegyoldalban levő medencében a víz időszakonként magasra felszökik, azután ismét visszatér a hegy belsejébe. Legsűrűbb az ilyen hatalmas felbugygyanás tavasszal és ősszel, az esőzések idején: ilyenkor minden tizenöt-husz percen felszökik a víz. Nyáron át sokszor csak naponta, vagy minden másod-harmadnap ismétlődik ez a tünemény, télen aztán egészen szünetel a forrás működése.

Érdekes, hogy az ottani környék oláh lakossága az izbuki csodát *szent forrásnak* tartja. Valósággal *Lourdes*-ja az ottani hegyvidéki lakosoknak. Seregestül tódulnak oda, főként a betegek, mert az a hitük, hogy a forrás *minden nyavalyát meggyógyít*. Sorjában odaülnek a forrás szélére és várják, a míg a víz felszökik és nyakon önti őket. Abból, hogy a víz nem egyenlő időben, hanem szeszélyesen, egyszer hamarabb, másszor meg nagyvártatva tör elő, érdekes hír fejlődik ki az izbuki forrás bucsujárói között. Azt mondják ugyanis, hogy a forrás csak akkor jön elő, ha jámbor istenhívő ember ül eléje: ha *bűnös lélek* kerül oda, akkor a forrás *vesztesz marad* és nem ontja a szent, gyógyító vizet. Sokszor, a mikor a vizet jódarabig hiába várják, zajos vészkezdések visszhangjától telik meg a hegyoldal. A két-

ségbeesett zarándokok egymásra fogják a bűnösséget, s egyik a másikat okolja, a miért a vízre hiába várnak. A kire aztán kiderítették, hogy csakugyan bűnös, annak el kell menni haza, *gyónni*, s csak ha megtisztult, jöhet vissza a forráshoz. A betegekön kívül sokszor meddőségben szenvedő asszonyok keresnek orvoslást az izbuki víztől.

— Mikor odaérkeztünk — iolytatta *Lejtényi* tanár a turisták élénk érdeklődése között, — egy öreg ember ült ott magában egy nagyobb, nyitott deszkaházban. Beszédbe elegyedünk vele. Az öreg valóságos remetéje a bihari Lourdes-nek. Egész nyáron ott van. A bucsujárók, a kik odasereglenek, az időjárás viszontagságai ellen a fa-bódében keresnek menedéket; ilyenkor neki pár krajcárt adnak, s ő ebből él. Az öreg elmondta a szent forrás titkait, s hozzátette, hogy a vidéken milyen sokan vannak, a kiket nehéz nyavalyától mentett meg a víz.

Az izbuki forrás Aradmegye határához közel fekszik. *Csucsról, Vidrán Bihar-Kristyóron* kell átmenni, hogy odajusson az ember. Fárastó, többnyire sáros az út, de a látvány érdekessége kárpótol a fáradságot. Az Arad Hegyvidéki Turista-Egyesület levbe vette, hogy mihelyt kellő alkalom lesz hozzá, újabb, nagyobb szabásu kirándulást szervez az izbuki szent forráshoz.

HIREK.

— A király a Mátyás-szobor leleplezésén. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A király a mai utolsó kihallgatáson együttesen fogadta *Kolozsvár* küldöttségét, mely a Mátyás-szobor leleplezésére hívta meg. A küldöttséget *Hegedüs* Sándor v. b. t. országgyűlési képviselő vezette s résztvettek benne *Szvacsin* Géza királyi tanácsos polgármester, báró *Feilitzsch* Artur kamarás országos képviselő, dr. *Márki* Sándor egyetemi tanár t. b. tanácsos, *Fekete* Nagy Béla tanácsos, dr. *Esterházy* László főjegyző, Nagy Lajos unit. esperes. *Hegedüs* Sándor a következő beszédet intézte ő felségéhez:

Kolozsvár küldöttsége tisztelettel jelent meg ő felsége előtt, hogy bejelentse, miszerint nagy születtének, Mátyás királynak szobra, melyet legfőképpen ő felsége nagylelkűségének és magas támogatásának köszönhetünk, rövid időn elkészül. E szobor leleplezési ünnepélyét a Királyhágóntuli részekre nézve teljes és nagy nemzeti ünnepé tenné és Kolozsvár városának nagy örömeire válnék, ha azt ő felsége legmagasabb látogatásával szerencsételné. Jobbágyi hódolattal és gyermeki szeretettel legalázatosabban kéri a küldöttség erre ő felségét. Együttal engedélyt kér arra, hogy Kolozsvár nevében a törvényhatóság meghívólevelét és az ez alkalomra készült diszkrét átnyujthassa.

Ő felsége válaszában kijelentette, hogy dicső elődje szobrának leleplezésén, hacsak időbeosztása és körülményei megengedik, személyesen fog megjelenni. Ha azonban akadályozva lenne, gondoskodni fog arról, hogy személyét háza egyik tagja képviselje. Az emlékművet szívesen elfogadja. Ezután a király *Hegedüs* Sándorhoz lépett és a szoborról intézett hozzá kérdést. A mint hallotta, a szobor igen monumentálisnak ígérkezik. *Hegedüs* Sándor válaszában elmondotta, hogy a szobrot *Fadrusz* tervezte és igen nagy hatásúnak ígérkezik. Egyideig a talapzat kőanyagával nem voltak tisztában, most már azonban a munka serényen halad és szeptemberre teljesen el fog készülni. Ezután ő felsége a küldöttség minden egyes tagját megszólításával tüntette ki. *Szvacsin* polgármesterhez a város fejlődéséről intézett kérdést. Örömmel hallotta, hogy a nevét viselő tudományegyetem új épületei teljesen elkészültek és a Mátyás király-tér rendezése is befejeztetett.

Ezután a küldöttség a *Muzeumba* ment, hol a delegáció ülésén résztvevő *Szell* Kálmán miniszterelnök fogadta. A miniszterelnöknek *Szvacsin* Géza polgármester fejezte ki a szobor-bizottság és a város köszönetét azért, hogy a kormány 80,000 koronás adományával a szobor építésének befejezését lehetővé tette.

— Az angol gazdák Budapesten. Amint lapunknak táviratozzák, ma este hat órakor érkezett Budapestre az angol gazdák negyvenhéttagu társasága, amely tanulmányutat tesz Magyarországon s Aradot is utjába ejti. Az angol gazdákat a fogadtatás után a *Hungáriába* szállásolták el. Holnap megtekintik a vásárcsarnokot, a vágóhidat és Budapest látványosságait.

— Kihallgatások a királynál. A király ma délelőtt — jelenlegi magyarországi tartózkodása alatt utoljára — általános kihallgatást tartott, a melyen mindenekelőtt számos küldöttség jelent meg. Az egyes kihallgatások során a király a többek között *John* Jenákie aradi cs. és kir. 88. gyalogezredbeli alezredest és *Barcsay* Kálmánt, Hunyadmegye új főispánját fogadta. Mind a kettő kineveztetését köszönte meg.

— Az új minorita templom. A minoritarend által építendő új római katolikus templom üveges munkáit ma adták ki nyilvános árlejtés útján. A munkálatokat *Szabó* Albert nyerte el. Ugyancsak ma jelölte meg a város építészeti-bizottsága, *Nachtnébel* Odön mérnök vezetésével, a Templom-utca területének azt a részét, a melyet a város a templom telkéhez átengedett.

— Szapáry Gyula gróf nyilatkozata. Fővárosi tudósítónk táviratozza: *Szapáry* Gyula gróf, a delegáció volt alelnöke, ma a fővárosi lapokban nyilatkozatot tesz közzé, melyben alaptalannak mondja több lap azon állítását, mintha ő a delegáció szétugrasztása végett mondott volna le alelnöki állásáról. Lemondásának oka egyedül *betegsége* volt. Mióta a fővárosból eljött ágyban fekszik. Hivatkozik a hadügyi albizottságban jelenvoltakra, kik napokon át látták, hogy makács influenzában szenved.

— Szocialista jelölt a megyebizottsági tagválasztásoknál. E hó 24-én töltik be a megyebizottság tagok sorában az igazoló választmány határozatai folytán megüresedett helyeket. A választásoknak az az egyik érdekessége, hogy egy kerületben *szocialista jelölt* lép föl, s ha megválasztják, az első megyebizottsági tag lesz, a ki szocialista programmal vonul be a megye közgyűlési termébe. A *Zimándközi* kerületben, a hol eddig *Parecz* Gyula dr. közkórházi főorvos volt az egyedüli jelölt, föllép *Ponta* Péter aradi cipésmester, a kit ma *Zimándköz*, *Zimándujfalu*, *Szentleányfalva* és *Fakert* községekből szocialista-küldöttség kért fel a jelöltség elfogadására. Ez különben az első eset a megyében, hogy a szocialisták törvényhatósági tagválasztásoknál külön csoportosulnak. Hogy mily eredményel, az persze még erősen kétséges.

— Kitüntetett gimnáziumi igazgató. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Benka* Gyula, a szarvasi ágostai hitvallású evangélikus főgimnázium igazgatójának, a tanügy terén szerzett érdemei elismerésül, a *Ferenc József* rend lovagkeresztjét adományozta.

— Új állategészségügyi felügyelő. A földmivelési miniszter tudatta Aradvármegye alispánjával, hogy temesvári állategészségügyi felügyelővé, akinek hatáskörébe Aradvármegye is tartozik, *Uhlyarik* Tituszt nevezte ki, és kérte az alispánt, hogy őt hivatalos eljárásában támogassa.

— **Budavár bevételének évfordulója.** Budavár bevételének tegnap volt az ötvenharmadik évfordulója. Az ostromnál elesett hősök emlékéért ma délelőtt tíz órakor gyászistentisztelet volt Budapesten, a krisztinavárosi templomban. A gyászistentiszteletre a templomot a közönség teljesen megtöltötte. A feketével bevont padokban az 1848—49-es honvédek országos központi bizottságának tagjai ültek elnökükkel, Balogh Sándorral. Ott voltak továbbá az öreg honvédek egyenruhában, *Seentimrey* Kálmán parancsnokkal. Sokan voltak a vidékiek is. A misét *Rostaházy* Kálmán plebános tartotta. Misa után a szentély előtt felállított ravatalt szentelte be, melyet nemzeti lobogók és honvédsírok díszítettek. Istentisztelet után az öreg honvédek kimentek a temetőbe és hatalmas nagy babérkoszorút tettek le az elesett hősök sírjára. A koszoru barna szalagjain ez a fölírás áll: 1849 május 21-én Budaváránál elesett bajtársaknak 1902. Az 1848—49-es honvédek országos központi bizottsága.

— **Vasuti üzletvezetőségek a vidéken.** A kereskedelmi miniszteriumban már régóta foglalkoznak a kérdéssel, hogy miként lehetne a Máv. évről-évre emelkedő adminisztrációs költségeit leszállítani. E tárgyban *Szell* Kálmán miniszterelnök az új kereskedelmi miniszterrel, *Láng* Lajossal is folytatott már beható tárgyalásokat. Szóba került a kérdés az üzletvezetők legutóbbi havi értekezletén is, hol *Ludwig* Gyula elnök-igazgató véleményadásra szölitotta fel a jelenvolt üzletvezetőket. Az összes üzletvezetők odanyilatkoztak, hogy az ügykezelést csak decentralizáció útján lehet egyszerűsíteni, illetve az adminisztrációs költségeket leszállítani. A decentralizáció olyképen oldatnék meg, hogy a mostani üzletvezetőségeket beszüntetnék és helyükbe az ország négy nagyobb központi városába, egymástól teljesen függetlenül működő igazgatóságokat állítanának fel. E decentralizált adminisztrációnak az volna az előnye, hogy az egyes igazgatóságoknak felügyeleti hatásköre kisebb területre szorítkoznék, azt áttekinthetőbben kezelhetnék.

— **Új részvénytársaság Aradon.** Aradon, mint értesülünk, *aszfalt-áru gyár* van keletkezésben. A vállalat, melynek alapítói között a város tekintélyes férfiai közül többen foglalnak helyet *részvénytársasági alapon* létesül. Az alapításra legközelebb kibocsátják a részvény aláírási prospektust.

— **Jég és hó.** *Beeli* tudósítónk jelenti, hogy ott tegnap erősen lehült a levegő s nagy pelyhekben esett a hó. Alig egy óra lefolyása alatt mind fehérbe öltöztek, a környékbéli hegyek. Éjjel fagy is volt, mely a gyümölcsfákban és a veteményekben sok kárt tett. *Mária-Radnáról* jelentik lapunknak, hogy ott tegnap délután 4 órakor borsónagyságu jég esett, körülbelül öt percig. *Nagy-Szőlősről* táviratozzák: hogy a tegnapi délutáni felhőszakadás következtében a Tisza két méterrel áradt. Ugocsa és Bereg megyében az ár nagy kiterjedési földet öntött el. A kár nagy. Az áradás a gabonaműveket kimosá. *Ocsky* alispán inségmunkákra a kereskedelmi minisztertől 60.000 koronát eszközölt ki.

— **Házasság.** *Kubelka* Ferdinánd, a temesvári cs. és kir. 7. lovas tüzérezred hadnagya ma délután 12 órakor esküdtött örök hűséget a szép és nagyműveltségű *Vas* Anna kisasszonynak, *Vas* Sándor dr. aradi orvos leányának az ág. ev. templomban. A házasságkötésnél tanuként szerepeltek *Assekute* László dr. és *Kabdebó* János dr. aradi orvosok.

Tibdiassy Béla, a budapesti vízművek fő-tisztviselője ma esküdtött örök hűséget Budapesten *Greiner* Etelka kisasszonynak, néhai *Greiner* Károly volt aradi háztulajdonos leányának.

— **Weiszlovits Gyula szabadlábán.** A nagyváradi tábla — mint tudósítónk táviratozza — ma foglalkozott Weiszlovits Gyula kérvényével, melyben ez szabadlábba helyezését kéri. A tábla büntető tanácsa azon indokolással, hogy csak párbajvétséget követett el, *szabadlábba helyezte*.

— **Az iparosok hitelintézete.** Az aradi iparosok hitelintézetének alapító-bizottsága felkéri mindazokat, a kik részvényaláírási íveket voltak szivesek elfogadni, hogy az eddigi aláírássok eredményét pénteken, i. hó 28-án délután 4—6 órák között az iparosok hitelszövetkezetének helyiségében bejelenteni sziveskedjenek.

— **Letartóztatott kivándorlási ügynök.** Sopronból táviratozzák, hogy az ottani rendőrség letartóztatott egy *Hoffmann* János nevű egyént, aki egy brémai kivándorlási ügynöknek bécsi alkalmazottja volt. Számos magyar embert rábeszélte csábításaival a kivándorlásra s leveleivel elárasztotta az egész országot.

— **Béke Délafrikában.** Az angol-bur harctérről olyan hírek érkeznek, amelyek valószínűvé teszik, hogy a béke megkötése valahára meg fog történni. Londoni távirat szerint a „Daily Telegraph” jelenti, hogy pretóriai külön tudósítója privátim azt táviratozta egyik rokonának, hogy térjen vissza. A lap megjegyzi erre, hogy tudósítója cenzura miatt választotta ezt a kerülő utat, hogy ide juttassa azt a hírt, hogy a *burók elfogadták az angolok feltételeit*. A lap megjegyzi még, hogy a szombaton érkezett bur megbízottak között voltak *Beyers* tábornok, továbbá *Ruhler*, *Fereir* és *Theunessen* parancsnokok. Ezt megerősíti egy másik híradás: New-Yorki nagy cégek Délafrikából oly értelmű táviratokat kaptak, amelyek szerint a *béke megkötése biztosra vehető*.

— **A szerb király fogadott trónörökösét.** *Sándor* szerb király nyilatkozott egy magasállású osztrák férfival szemben a szerb trónöröklés kérdéséről. *Sándor* király a többi közt így szölt:

— A királyné ellenségei — mert vannak ellenségei, nem a saját hibájából, és sajnos, Bécsben is vannak ilyenek — folyvást azt a reményt táplálják, hogy a szerb trónöröklés kérdése házasságunk békéjét meg fogja zavarni. Nos hát ezek teljesen hiu remények. Ez idő szerint — igaz — nincs trónörökös Szerbiának, de van hozzá remény, én legalább nem mondtam le a reményről, hogy a gondviselés meg fogja áldani házasságomat trónörökösrel. Ugyan micsoda képtelen helyzet volna az, hogy ha trónörökösömet kiszemelném és azután gyermekünk születnék. Nyolc-tíz évnél előbb tehát nem lehet kimondani a végső szót e tekintetben. Ha nem lenne gyermekünk, akkor követni fogjuk azoknak a gyermektelen házasságoknak példáját, akik *gyermeket fogadnak örökbe*; de *gyermeket*, nem pedig felnőttet, vagy serdülő korban levőt. Azt akarjuk, ha esetleg örökbe kell fogadnunk egy gyermeket, hogy az a gyermeki szeretet érzéseit táplálja irántunk és hogy mi is megszerethessük, mint a saját gyermekünket, tehát *két-négy éves gyermek lehetne csak*. Nos számítson: 8—10 év múlva 2—4 éves gyermek. Láthatja, hogy az, akit mi egykoron törvényes módon Szerbia trónörökösévé akarnánk megtenni s akit mi jó szerbnek és magas hivatásához méltónak akarnánk nevelni, még meg sem született. Világos ebből, hogy semmi sem korábbi, mint már most fölvetni a szerb trónöröklés kérdését.

— **A tisztviselők előlege.** A *Keleti Értesítő* írja: A miniszterelnök az egységes megyei ügyviteli szabályzatba, melynek tervét az egybehívandó szaktanácskozás fogja tárgyalni, egy külön szakaszt vétetett föl, mely a megyei tisztviselők anyagi viszonyát érinti. E fejezet sze-

rint ugyanis megokolt kérelemre minden tisztviselő két hónapi fizetésének megfelelő törlesztéses előleget kaphat, de ha lefoglalt fizetése van, ez az előleg csakis a tartozás rendezésére engedélyezhető. A miniszterelnök ezzel az intézkedésével a megyei tisztviselők anyagi függetlenségét és az adósságcsinálás megszüntetését akarja elérni.

— **Amikor a zárgondnok szivarozik.** Déváról írják: A hunyadmegyei *Zaladon* birói itéllettel lefoglalták a gőzmalom benzinmotorát. Birói zárgondnoknak *Springer* Henrik odaváló lakost neveztek ki, akit azzal is megbíztak, hogy a lefoglalt motort elszállíttassa. *Springer* tegnapielőtt néhány napszámossal a gőzmalomba ment az elszállítás foganatosítására. A motor tartályában 50—60 kilogramm benzin volt, a melyet *Springer* kiöntetett a malom udvarára, azután hozzáálltak a motor kiemeléséhez. A gőzmalom tulajdonosa többször figyelmeztette a ki- és bejáró embereket, hogy pipára, vagy szivarra ne gyujtsanak. A napszámosok hallgattak is rá, de *Springer* szivarra gyujtott és abban a pillanatban, midőn a gyujtót meggyujtotta, a *benzingáz fölrobbant*. A légnyomás leütötte lábukról a közelben dolgozó embereket, az udvarra öntött benzin meggyuladt és a több méter magasságra felcsapkodó láng meggyujtotta a malom fedelzetét is. A tűz csakhamar elpusztította a molnárházat és a malom épületet. A kár meghaladja a 10.000 koronát. Emberéletben szerencsére kár nem esett. *Springer* Henrik ellen, akinek vétkes gondatlanságából eredt a tűzvész, a devvai ügyészség megindította az eljárást.

— **Halálozás.** *Boros* Gusztáv mária-radnai államvasuti osztálymérnök ma délelőtt 9 órakor szívizéhdűlésben hirtelen meghalt a budapesti Lukács-fürdőben.

— **Marosba fult gyermekek.** Mikalakáról jelenti tudósítónk, hogy ott ma délelőtt két oláh gyermek a Marosba fuladt. *Todossie* Koszta és *Dán* Mitru, az előbbi 12 éves, az utóbbi 14 éves, másik két társukkal csolnakáztak a Maroson s csolnakuk egy malomba ütközvén felfordult, a gyermekek a vízbe estek s közülök kettő belefult.

— **Délvidéki takarékpénztárak bukása.** Megdöbbentő sorban érkeznek a délvidéki pénztárak válságairól szóló hírek. Ujabbán ismét egy délvidéki takarékpénztár került a tönk szélére s vele együtt nem egy gazda sodortott nyomoruságba. Sokáig összetakarított és biztonságban hitt filléreivel arra ébred egy napon, hogy koldussá lett. Szomorú jelensége ez ennek az amugy is általános gazdasági csődnek, a mikor nap-nap után arról kell értesülnünk, hogy százával vándorolnak ki a délvidékről Amerikába jobb jövő reményében. A délvidéken a közelebbi időkben nem kevesebb mint tizenkét takarékpénztár mondott csődöt. A szenzációsabb bukások közé tartozik a *módosi*, a *nákófalvi*, *jarkováci* és legujabban a *kissodai* takarékpénztár bukása, melyeknek oka a laza ellenőrzésben keresendő. Egy törvényszéki felülvizsgálat két-három évenként ráférne az ilyen gyanús intézetekre. Szomorú hír érkezik most a *gyertyámosi* régi takarékpénztárról is. A délvidéknek ez a valamikor legvirágzóbb takarékpénztára immár két éve nem fizet részvényeseinek osztalékot, miután közel 60.000 kor. behajthatatlan váltó követeléseai vannak. Ennek dacára azonban a tisztviselők busás fizetésein kívül *Röser* Adám elnöknek, volt takarékpénztári igazgatónak, élethossziglan *ezerekszáz korona tiszteletdíjat* szavaztak meg, az osztalékoktól megfosztott részvényesek nem nagy örömmel.

— **Pénztárak és kereskedők figyelmébe.** A magy. kir. közigazgatási bíróság 11.339/901. C. sz. alatt hozott döntvénye értelmében, a váltólejárati könyvek, továbbá a kimenő és beér

kezd értékek ellenőrzésére szolgáló könyvek, egyszintén azon könyvek, melyek a tőzsdeügy-leteknek különféle szempontokból való ellenőrzésére szolgálnak, *bélyegmentesek*, sőt ha ilyen könyveken a bélyegilleték már lerovatott, azt mint tévesen lerótt illetéket, három évre visszamenőleg kérvényezés után visszautalványozzák.

— **Országos lelencházak.** A *Fehér Kereszt* egyesület államcsinálása, amelyről már volt szó lapunkban, immár befejezett dolog, mert a belügyminiszter körrendeletben hivatalosan értesítette erről a törvényhatóságokat, egyúttal fölszólítván azokat, hogy most már a hét éven aluli gyermekeket gondozás végett a Budapesten, Békés-Gyulán, Kassán, Szombathelyen, Szegeden, Temesváron, Aradon, Nagyszőlősen, Munkácson, Rimaszombaton, Szabadkán és Nagyváradon föllállított lelencházakba küldjék.

— **Csalás a telefonon.** *Klivényi* budapesti vendéglős kellemetlen megfigyelést tett az utóbbi napokban. Üzletének forgalma éppen nem emelkedett, de a számlák, a miket a fűszerkereskedőtől, a mézáróstól, a hentesstől, a péktől kapott, folytonosan magasabb összegről szóltak. Kutatta, kereste az érthetetlen emelkedés okát. Tegnapelőtt végre megtudta. A főpincére, Gaál Andor künn állott a vendéglőbejárója előtt. A járdán szélén ekkor állította meg egy belvárosi sajtkereskedő kocsisa a kocsiját. Belenyúlt a kocsi belsejébe és kihálaszott egy jókora nagy csomagot. Ebben a pillanatban melléje lépett egy ökölnyi gyerek-ember s rászólt a kocsisra:

— Maga hozta a tíz kiló sajtot?

— Igen — felelt a kocsis.

— Nos, adja ide. Itt az elismervény róla.

A fizetőpincér erre tüstént nyakoncsipte a kis legényt s bevitte a főkapitányságra. Itt kihallgatták a csalót, a kit *Nedesofszki* Pálnak hívják. A kölyök bő részletességgel elmondta, hogy mint követte el harmadmagával a családokat, a melyek eddig mindig beváltak. Egyik társa, a kit *Oncsek* Jánosnak hívják, bement valamelyik kávéház nyilvános telefonjához. De óvatosak voltak szörnyen. *Nedesofszky* az utcán maradt s arra ügyelt, hogy nem megy-e véletlenül be a vendéglő valamelyik alkalmazottja. Harmadik társuk, *Frenyouseky* Vince ezalatt a vendéglőben ült a telefon közelében s miközben látszólag nyugodtan itta sörét, a telefont figyelte meg. *Oncsek* pedig egyszerűen fölcsegett a vendéglősnek valamelyik előttük ismert szállítóját és rendelt nyakra-főre. Majd sonkát, majd tíz rud szalámit, pezsgőket. Ott a rendelést gyanútlanul átvették s a kért holmit többnyire kocsin elküldték a vendéglőbe. Akkorra már ott termett a három tolvaj. A kocsist megszólították s miután pontosan megmondhatták, hogy mit várnak, a kocsis gyanútlanul kiadta nekik a kicsalt árukat. A temérdek enni és inni valót aztán orgazdáiknál olcsó pénzért értékesítették. *Nedesofszkyt* a rendőrség letartóztatta. A másik kettőt a detektívek keresik.

— **Ujszentannai diákok tanulmányutja.** Az ujszentannai állami polgári fiú-iskola harminc tanulója Szántó Péter, Bérczy Lajos és Lulay Mihály tanárok vezetésével tanulmányi kirándulást tettek Petrozsény és Vajda-Hunyad vidékére. A hó 17-én reggel mentek kocsikon Aradra, a honnan a reggeli vonattal folytatva utjukat délután 4 órakor érkeztek Petrozsénybe. Az állomáson Nagy Miklós községi bíró, Héjas József jegyző, Vig Nándor áll isk. igazgató, Striegl József gymnasiumi tanár és Varjassy István jegyző fogadták őket. Első dolguk volt a salgó-tarjáni köszémbányák részvénytársulat petrozsényi szénesztályozóinak megtekintése; másnap a Szurduk szoroshoz mentek és a határon átlépve, Romániában három kilométernyi utat tettek meg s délután visszatértek Petrozsénybe. A határsorompónál a tanulók elénekelték a *hymuszt* és a „*Sikolt a harci sip*” kezdetű dalt. Minden tanuló hozott magával a győ-

nyörű vidékről valami emléket. Este *Andreics* János bányagazgató lakása elé vonultak és négy dalt énekeltek, egyszersmind megköszönték azt, hogy *Andreics* igazgató ur ingyen szállást adott egy a tanulóknak, mint tanáraiknak. Folyó. hó 19-én a tanulóknak a *Csetatyé Boli* és a győnyörű Boli barlangot tekintették meg. Még az nap délben Vulkánra utaztak, a hol Rotter József bányatulajdonos és igazgató vendégei voltak. Megtekintették Rotter József köszémbányáit és felszerelését is, azután visszatértek Petrozsénybe. Másnap reggel Vajda-Hunyadon voltak, megtekintették a történeti nevezetességgű várat és az állami vasgyárakat. Kilenc órakor este érkeztek Aradra. 21-én megtekintették a vértanúk szobrát, és az emlékoszlopot. Majd Uj-Aradra mentek és megnézték a sörfőzöt, a hol *Foitsék* Károly uradalmi igazgató megvendégelte őket. Délután megtekintették Arad nevezetesebb épületeit és a szabadságharcú erék-lyemzeumot. A délutáni vonattal indultak hazafelé Uj-Szt.-Annára. Az állomásnál várták a kirándulókat a társaik az intézeti zászlóval. A kis tanulók, a kik az Alföldön nőttek fel, az öt napi kiránduláson annyi szépet láttak, hogy egész életükben kedves emlék marad ez nekik.

— **Operett a tébolydában.** Botrány is, meg operett is az a furcsa eset, amelyről a *Székelység* legutóbbi száma ír. *Kolozsvárott* történt meg az eset. Az ottani tébolydával szemközt áll egyik egyetemi tanár háza, akinek cselédségéből a nevelő növezetése alatt éjjelenként egy-egy pásztoróra átmentek a vállalkozó hölgyek az intézeti tanársegédekhez és gyakornokokhoz. Nemrégiben maga *Lechner* Károly, az intézet vezetője, szemtanúja volt, amint az egyik leány átmaszik a falon és miután meggyőződött arról, hogy az éjjeli vendég mi járatban van, másnap összehívta a kórház összes alkalmazottait és miután elmondta tapasztalatait, kijelentette:

— *Az illető ur pedig tartsa becsületbeli kötelességének, hogy beadja a lemondását.*

Es az illető meg is felelt az intézeti vezető óhajának: másnap „ugyanis beérkezett” az igazgatóhoz az összes tanársegédek és gyakornokok lemondása. Valamennyien bünsőnek érezték magukat és mert egyik se tudott a másikkól, valamennyien megféleltek az igazgató tanár óhajlásának; így pattantak ki a legelterjedtebb titkok is. *Lechner* igazgató pedig azon töri a fejét, elbocsáthatja-e az egész személyzetet.

— **Sors tragédia.** Egy londoni bíró előtt a minap egy nagyon rosszul öltözött öregasszony állott részegeskedés miatt. Mrs. Sarah Ansell nagyon mámoros állapotban találták meg az utcán. A rendőrök bekisérték, s a bírónak azt mondta mentségül, hogy szakadatlan családi szerencsétlenségek vitték bele az iszákosságba. Elmondta, hogy anyja a három évvel ezelőtt kivégzett Mary Ansellnek, aki tulajdon testvéreinek biztosította az életét, aztán néhány hét múlva megölte. Alig tizenhét éves volt az áldozat s gyengeelméjűsége miatt a leavesdeni menedékházban élt. Ide küldte neki ördögi lelkű nővére azt a kalácsot, amelybe foszfort sütött bele. Attól aztán meg is halt a szerencsétlen leány. A gyilkost azon az alapon, hogy az ő elméje sincs rendben, mindenképpen megakarták menteni a kötéltől. Sok lányon, asszonyon kívül száz parlamenti férfi is aláírta a kegyelmi kérvényt, de hiábavaló volt ez a mozgalom. Mrs. Ansellnek volt egy fia is, aki vasúti katasztrófánál veszett el. Egy harmadik lánya megőrült. És még hat gyermeke van és a férje tehetetlen beteg.

— **Edvárd király az iskolában.** Az angolok királya szeret váratlanul, minden előzetes bejelentés nélkül is megjelenni egyes helyeken. Így nemrégiben egy népiskolába toppant be egy Burton közelében lévő faluban és rögtön kérdéseket intézett a gyermekekhez.

— No, fiatal barátaim — mondotta barátságosan — biztal vagyok abban, hogy fel tudtok sorolni néhányat legkiválóbb királyaink és királynőink közül!

Kórusban kiáltozták a gyermekek:

— Alfréd király és Viktóra királynő!

A következő pillanatban egy kis Babszem Jankó állott fel, akinek valamit sugott a tanító és nagy buzgón nyujtogatta az ujját.

— Talán tudsz, fiacskám, te is még valakit? — kérdezte a király.

— Igen . . . Felsőged . . . VII. Edvárd király.

A király nevetett és tovább kérdezősködött: — Nem tudnál-e valami nagy cselekedetet is mondani, amely érdemessé teszi VII. Edvárd királyt arra, hogy híres elődei sorában emlegessék.

A kis nebuló lehajtotta a fejét és hallgatott, mire a király így vigasztalta mosolyogva:

— Sohse busulj, fiacskám, magam is csak azonképpen vagyok, mint te. Jó magam sem tudnám megmondani.

— **Magyar név.** *Wertheimer* Alojzia aradi illetőségű budapesti lakos családi nevének „Vécsei”-re kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **A kerek számok.** A *Novoje Vremja* egy apróságot közöl arról, hogyan készül a statisztika. Jénisseisk kormányzóság egy falucskája a színhely. Megjelenik egy tizenötésszandós irnok, hivatja a kisbíró és meghagyta neki, hogy hozza össze a község tanácsot. Vagy hat ember gyűl egybe.

— Hány ember van a falutokban? — kérdi az irnok a kisbíró.

— Nem tudom, ifiur.

Az előljárók is ezt felelik.

— Hát akkor soroljátok föl őket, majd ugy számoljuk őket össze — mondja az irnok s a kisbíró kezdi felsorolni a férfiakat.

Százötvenháromnál többet nem tud felsorolni.

— Milyen szép volna, ha kerek számban százötvenen, vagy százhatvanan volnának! Majd százhatvanat írok!

Nő, az százhuszonhat van.

— A könnyebbség kedvéért, majd százharmincat írok — mondja az irnok.

Osszeszámlálják a lovakat és a teheneket, de minden számot megamisítanak, mert az irnok jobban szereti a kerek számokat.

— Hány disznótok van? — kérdi az irnok az utolsó rubrikához ér.

— Körülbelül harmincöt — feleli a kisbíró.

— Szóval kerek számban ötven — véli az irnok.

— De már ezt írja csak az ifiur harmincötnek, mert a disznók bizony nem nagyon szaporodnak — sopánkodik szomorúan a kisbíró.

A muszka lap tovább nem folytatja már, de aligha engedett az irnok az ötvenből, mivel hogy olyan nagyon szereti a kerek számokat.

— **Betörő koldusok.** Veszedelemes két betörőt kerített kézre a *sóvári* csendőrség. Vasárnap ugyanis *Szakál* községben bucsu volt s erre az alkalomra különösen a vidéki utazó koldusok jelentek meg nagyszámban. Ezek között volt *Kuru* Mihály és *Bustya* Ábris vándorkoldus. A legszánalomraméltóbb: nyomoréknak mutatkoztak a közönség előtt, pedig semmi bajuk sem volt. Ez a két ember vasárnap a templom előtt könyörgött alamizsnáért s ez alkalommal kifürkészték, hogy a templom perselyekbe bőven hullanak a fillérek. Mikor a délutáni istentiszteletnek vége volt, a két ember behúzódott a templomba s ott elrejtőzött. A templomszolga rájuk zárta az ajtót s amikor már besötétedett, fölfeszítették a perselyeket s azoknak tartalmát magukhoz véve, egy aranyozott ezüst kelyhet, két ezüst keresztet és egy ezüst lámpatartóval az ablakon keresztül akartak menekülni. Szabó Miklós éjjeli őr éppen a templomajtó előtt ácsorgott, a mikor valami zuhanást hallott. Szabó gáléron ragadta Kurut, a ki azután cimboráját megnevezte. A bucsun tartózkodó csendőrök átvették a betörőt s másnap reggel már kézre került *Bustya* is, a kibben a csendőrség régóta körözött veszedelemes betörőkre ismert. Különösen a templomfosztogatást üzték nagy vakmerőséggel.

— **Jótekonyság.** Isteben bold. *Wallfisch* Jakabné szül. Schulhof Johanna urnó ravatalára szánt koszoru megváltására *Wallfisch* Károly ur és neje 10 koronát adományoztak az izr. népkönyha javára, mely kegyeletes adományért halás köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadter 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— Örías cethal Aradon. A Bockó-téren e hó 24-étől július hó 1-éig igen érdekes és tanulságos természeti csodában gyönyörködhetik Aradváros közönsége: egy szépen kifejlődött öríasi cethal látható ott, mely 21 méter hosszú 360 cmt. széles. Megtekinthető naponta reggel 9 órától este 9 óráig. Belepti-díj 40 fillér. Felhívjuk az érdeklődők figyelmét e látványosságra.

Az anyátlan leány regénye.

(Az Árendás zsidó mása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 22.

A népszínház egykori kedvelt k mikánéjának, Klárné-Angyal Ilka asszonynak, van egy népszínműve: az *Árendás zsidó*, amelyben egy zsidó család fölnevel egy keresztény leányt csecsemőkorától, amikor a csöpp gyereket a küszöbükre tette az anyja. Az egyszerű parasztasszony úgy szereti az ő istenadta kis zsidó leányát, mint a tulajdon véré, a bájos Eszti pedig a nevelőanyját úgy, mint édes szülőjét.

Ennek a szinpadai történetnek az életben Szegeden megtörtént a mása azzal a különbséggel, hogy a szegedi esetben a nevelő szülők keresztények, a fölnevelt árvájuk zsidó anyától való, aki annak idején elhagyta a gyermekét.

Az élet ezen kicsi, romantikus története, melyben sok megható vonás van, a következő:

Egy szegény munkás-asszony meg egy viruló fiatal munkás-leány jelentek meg ma dél előtt a szegedi polgármesternél. Ok ketten az érdekes élő szereplői a történetnek: *Faragó Rozál* és a nevelt leánya, akinek nincs más neve, csak *Juliska*. A nevelő anyjának sincs más neve, csak *Faragó Rozál*, mert az emberével vadon él, mégis meg vannak jóban-rosszban sok esztendő óta. Együtt indultak tizen-nyolc esztendővel ezelőtt kubikmunkára ide is, oda is az országban és valahol Bereg megyében egy kis falu határán, ahol a földet turták, tette a sors az asszony karjai közé ezt a leányt, akit ime, ilyen eladó, erős hajadonna fölnevelt.

Igy beszéli el a munkás-asszony:

Ott dolgoztak a töltésoldalon veritékesen, éppen reggeli munka volt és egyszerre a töltésen leszalad hozzájuk a Száli, akit ott mindenki csak e néven ismert. Szegény zsidómunkás-leány volt a Kazár-fajból, aki éppen olyan jól elbirta a földet, mint a többi munkásleány. Gyerek volt a karján, akit ott tartott maga mellett a munkánál egy talicskában. Leszaladt hozzájuk és kérte:

— Ugyan Rozikám, tartsa a kis lányomat, míg beleszaladok a faluba egyetmást venni. — Aztán a karjára tette a másfél esztendő kis leányt.

Hát miért ne vállalta volna az őrizést, míg előjön az anyja *Isza-Kerestyéről*? Ott volt a falu csak hajításnyira.

Faragó Rozál elcsicsisgatta a kis zsidó csecsemőt és ott is maradt a karján mindvégig. Száli nem tért vissza többé *Isza Kerestyéről*, mert onnét is eltűnt, sohase hallottak aztán felőle.

Faragó Rozál és az embere megtartották a gyereket, bárha kettőjüknek is csak kicsi volt a mindennapi kenyerük. Egy-egy harapást adnak ezentúl a kis zsidó leánynak, megél az abból.

A szegedi kubikos-család elszármazik a munka után a bergengócia vidékeire is, de azért csak haza huz az végezetül a szegedi földre. Így mentek-mendegéltek *Faragók* is a munka nehéz útjain, idegen területeken azóta, aminek

már tizenhat esztendeje is elmúlt. Persze közben megfordultak otthon is többször.

Most a kubikos élet vándorutjából hazajött *Faragó Rozál* a leányával, aki már 18 éves szép barna leány. Leányomnak mondja a szép zsidó leányt, az meg édes anyámnak a keresztény asszonyt 16 év óta, amióta beszélni tud. A leány egyszerű munkás ruhában, ragaszkodó szeretettel nézett anyjára, mialatt az történetüket beszélte.

Horvátországban, *Andreavics* község határán dolgoztak utoljára, onnét jöttek haza. Nem kereste a hosszú 16 és fél éven át a leányt senki, az anyjáról nem hallott semmit, eleinte kerestették *Faragók*, de nem találták. Most azért jöttek haza, hogy a leánynak *munkakönyvet* váltsanak. És itt akadt meg a dolguk, hogy rendezniök kell végre a családi állapotukat. Azt se tudják: mi a leány vallása, a szegény megesezt *Száli* anyakönyveltette-e annak idején a gyermekét?

A polgármestert kérte *Faragó Rozál*, hogy indítsák meg a kutatást fölnevelt leányának illetőségi helye után. Hol van anyakönyvelve? Addig nem szegődhet el, míg *munkakönyve* nincsen, pedig már ő is öregszik, nem győzi a munkát, de úgy szeretné, ha egy városban, egy helyen lehetne a leányával, mert nem akar tőle elmaradni.

Miután mindezen óhaját előadta, majd dr. *Tóth Mihály* jegyző pontosan jegyzőkönyvbe foglalta, ezt mondta még a becsületes asszony:

— Ha mög nem tanálk, hogy zsidónak lött körösztlöve, úgy szeretném, ha a szögént körösztlöve nek mögkörösztlönek, mert én ugys annak neveltem.

A leány mosolygott és odaszólt az anyjához: „Mi is löhetnék más!”

A hatóság megindítja az eljárást a szép fiatal leány illetőségének megállapítása iránt s ha ez nem sikerül, szegedi leánynya fogadják *Juliskát* és meg fogják keresztelni a nevelő anyja vallásár.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: *Berkovits Armin Szentes*. — *Lakatos József, Kolozsvár*. — *Bernstein Miksa, Braila*. — *Rechnitzer Ede, Károlyváros*. — *Hahn Jakab, Bécs*. — *Scholz Gusztáv, Jägerndorf*.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 22. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 100—3 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 108—9 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 107—9 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 105—6 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 108—9 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 107—8 fillérig, könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 104—6 fillérig.

Sertéselészám. Május hó 19. napján volt készlet 42,826 darab, május hó 20. napján fölhajtatott 583 darab, május hó 20. napján elszállított 532 darab, május hó 21. napján maradt készlet 42,877 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, május 22.

Magyar aranyjáradék 4%	120.50
Magyar koronajáradék 4%	97.70
Magyar arany 4 1/2 %	120.50
Magyar ezüst 4 1/2 %	100.50
Magyar keleti vasút	119.30
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát szlavin földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereleménysorsjegy kölcsön	202.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	162.—
Osztrák papírjáradék	101.50
Osztrák járadék ezüst	101.50
Osztrák járadék arany	120.50

Koronajáradék	99.44
1860-iki államsorsjegyek	152.75
Osztrák-magyar bankrészvény	1000.—
Magyar hitelbankrészvény	714.50
Osztrák hitelbankrészvény	686.75
Osztrák-magyar államvasút	696.—
20 frankos arany (Napoleonóder)	19.07
Német birodalmi márka	117.32
London	240.35
Paris	95.35

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 22.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Nyugodt irányzat mellett 16.000 méterzása került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok, tengeri drágább. Időjárás derült, szeles.

Zárlet 12 órakor:

Buza májusra	8.87—8.88
Buza októberre	7.78—7.90
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.67—6.68
Zab májusra	—
Zab októberre	5.76—5.78
Tengeri májusra	5.10—5.11
Tengeri júliusra	5.17—5.18
Tengeri augusztusra	5.23—5.24
Repce augusztusra	11.85—11.95

Zárlet 5 órakor:

Buza májusra	8.87—8.88
Buza októberre	7.82—7.83
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.68—6.69
Zab májusra	—
Zab októberre	5.77—5.78
Tengeri májusra	5.14—5.15
Tengeri júliusra	5.20—5.21
Tengeri augusztusra	—
Repce augusztusra	11.85—11.95

Zárlet 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	696.—
Magyar hitelrészvény	711.—
Leszámlolóbank részvény	440.—
Rima-Murányi vasmű részvény	516.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	693.50
Közüti vasút	617.—
Városi villamos vasút részvény	314.—

Foulard-selyem 60 krtól frt 3.65-ig méterenként blousok és ruháknak, valamint „Henneberg-selyem” fekete, fehér és színesben 60 krtól frt 14.65 krig méterenként. Mindenkinék díj- és vámmentesen házhoz küldetik. Minta postafordultával. Schweicoa dupla a postabér.

HENNEBERG G. selyemgyáros
(cs. és kir. udvari szállító) **Zürich.**

REGÉNY-CSARNOK.

A fehér hattyú.

Regény három kötetben.

Írta: **Catalle Mendés.**

[51]

(Folytatás.)

Egyébiránt senki sem csodálkozott a történetek felett; Pfeifel doktor rendületlen nyugalommal szedte össze az edény cserepeket és rakásba halmozta maga előtt, a többiek pedig nem is fordítottak figyelmet a pusztításra, mint-ha ilyesmi megszokott dolog lenne köztük.

A haragve emberke pedig folyton remegve lerántotta fejről a kis barsony sipkát, zsebre dugta, majd elővette ismét fejére huzta és szakgatott, éles hangon kezdett el kiabálni:

— **Ustobaság! gyermekség! képtelenség!** Glinck abbé azt sem tudja, mit beszél. Az új király semmivel sem fog többet érni, mint a mostani. Csak a név fog változni, de nem a viszonyok. Frigyes ugyanazt fogja tenni, amit II. József tett, elnökölmi fog a minisztertanácsban, szemlét fog tartani és unalmas óráiban elmegy meglátoga ni a festők műtermeit. A zenével nagyon keveset fog törődni; pedig a zene, ez az igazi német művészet! Angliának Shakespeare-je van, Franciaországnak Hugo Viktorja, Németországé Bach Sebestyén, Beethoven és én!

A zene nélkül nincs német dicsőség. A lyrai dráma nemzeti eszményünknek legmagasztosabb megtestesülése. De ha elmondjuk hercegeinknek, ezek vállat vonnak és megparancsolják udvarmestereiknek, hogy a legközelebbi évadre francia színészeket szerződtesse nekünk „Fidelio” vagy „Floris és Blanchellor” kellene és adják helyettük Scribe vaudevillejeit. Es az örökké így lesz. Én nem bárom.

Vissza fogok vonulni. Egyetlenegy értelmes uralkodó van a világon: a brazilia császár. Felkért egy lyrai dráma komponálására; elkészitem és elutazom. Ez elhatározott szándékom. Isten veletek! Mintsem, hogy Németországban maradjak, hol megtagadnak egy pár rongyos milliót a színház építésére, inkább... becsületemre! inkább elmegyek Franciaországba. A kis Frigyesnek pedig megmondhatjátok, hogy ha eszébe jutna esetleg egy koronázási indulót készíttetni, csináltassa meg Mendelssohn vagy Meyerbeer valamelyik zsidó tanítványával.

E közben a haragos emberke, miután minden lehetséges alakba gyúrta bársony sipkáját, azzal végezte, hogy feldobta a levegőbe és csaknem futva távozott az ajtó felé, melyet a felszolgáló leány Frigyes előtt felnyitott; Ffeifel doktor szemhunyorítással mondá Gl:nck abbénak:

— Hans Hammer rossz kedvű ma este.

Hans Hammer!

Frigyes csaknem ugrott egyet. Bármilyen magányosan is élt eddig, a nevezetes ember híre elhatolt hozzá. Hogyan! Tehát ő az a fantasztikus, egekig emelt, lealázott, imádott és gyűlölt lény, ki feirázta alvásából Németországot, forradalmat idézett elő a zenei téren, felszabadította a művészetet régi bilincseiből, tönkre tette az álhirnevet, lerombolta az antik zenét, hogy romjain az új lyrai drámát megteremtse. Ő volt az, Hans Hammer!

Frigyes ösztönszerűleg követte. Akarta-e még látni, akarta-e beszélni vele? Maga sem tudta.

Utána ment a lépcsőn, de remegett, s ha a művész esetleg visszafordul, a horceg talán elfutott volna, mit a csinyen kapott gyermek.

Az emeleten Hans Hammer egy gyorsan becsapott ajtó mögött tűnt el, és a felszolgáló leány, aki szintén utánok jött, a szomszéd szoba ajtaját nyitá fel Frigyes előtt.

Frigyes leült az ágy szélére és gondolkodott: a különféle benyomások felett, melyeket érzett. Mit jelentett ez a felindulás, mely oly hirtelen elfogta? Miért jött olyan zavarba Hans Hammer nevének egyszerű hallatára? Nem tudott magának számot adni róla, mégis úgy érezte, mintha valami végzeteljes történet volna vele, ami kétségkívül befolyással lesz egész életére. Amit más emberek első szerelmük tárgyának megpillantásakor éreznek, olyas formát érzett talán.

Zongorán hevesen megüdült akkord hangjai hallatszottak el a fogadó csendes emeletén. Ez a hang a szomszéd szobából jött. Hans Hammeréól.

Frigyes az ajtóhoz futott, és hallgatóni kezdett.

A brutális, széthangzó hangok egymást követték; Hans Hammer haragjában rögtönözni kezdett és boszuját a zongorán érezteté. De ez a felindulás lassankint lecsendesült, mint midőn a rohanó hegyi patak beleömlik a nyugodt folyam tükrebe és ott átalakul, elsimul.

Frigyes fülét a falra nyomva, hallgatta tovább.

A zene úgy áthatotta minden idegét, mintha valami erősítő italt ivott volna, mely csilapítóan hat a szervezetre. Soha sem élvezett még így életében; lassankint valódi láz fogta el: új életet látott maga előtt nyilni; olyan életet, melyre születve érezte magát.

Valóban egyedül a zene elégíthette ki ezt a fantasztikus kedélyt, mely minden realitás iránt utálatot érzett. A festészet és a szobrászat a szín és alak által az életet fejezik ki, természetes tehát, hogy éppen olyan gyűlöletesek

voltak előtte, mint maga az élet, bármily szempontból is fogjuk fel őket, mégis csak az értelmi vagy physikai tárgyak szépséget mutatják meg nekünk. De a zene nem iejez ki semmit határozott módon: olyan, mint valami isteni gögicselés, mely nem képes szavakká alakulni; folyton törekszünk az érzemény felé és soha sem érjük el, mint aki folyton halad, de sohasem érkezik meg; a zene az az imádott álom, melyet az embernek megvalósítani nem szabad. Szóval a leghatározottabb kifejezése volt Frigyes kedélyének, mert a kedély véletlenül éppen olyan volt, mint a zene, vágyott, törekedett örökösen a lehetetlen, az elérhetetlen után.

Hans Hammer nem szünt meg játszani, sőt a fogadóbeli igénytelen zongora hangjaihoz saját érdes, metsző hangját vegyítette, mely azonban némelykor valódi nőies panaszszerű lágylult. Ha Frigyes ismerte volna Hans Hammer műveit, rá ismert volna a „Kli-dor lovag“, a „Hattyulovag“, „Floris és Blancheflor és az „Eisenachi énekesek“ főbb motívumaira. Mintha a híres művésznek szüskéje lett volna önmagát bátorítani régebbi szerzeményeivel, hogy önmaga mondhasson ítélet tehetségéről. Frigyes — aszerint, amint a zene titokszerűen suttogott, vagy vadul dühöngött — majd ismeretlen paradicsomokba érzte magát emelve, hol minden más körülmények és törvények között létezik, mint a földön, hol e hangok látható alakok voltak, majd lehullott a legborzasztóbb poklokba, minőt egy vallás, egy költő sem volt képes feltalálni hol a kárhozát szivzagató dallamok hallgatásából állott. Majd hevesen, kétségbeesetten el kezdett zokogni... A zongora és a hang már nem hallatszottak többé a szomszéd szobában. Hogyan! hát kell-e ismét leszállni azokból a paradicsomi vidékekből az esztelen mindennapi életbe? De nem, a zene újból kiterjeszté szárnyait, és ő a legmagasabb lelkesülésben hallgatta tovább sokáig... örökre...

(Folytatása következik.)

NYILTTÉR.*

Özv. Brunhuber Gyuláné szül. Majoros Teréz a saját, valamint gyermekei: Anna, Teréz és Irén, ugyszintén atyja Majoros Sámuel és összes testvérei nevében szomorúan jelenti, hogy szeretve szeretett és felejtethetlen férje, illetőleg atyjuk, veje, testvérük és sógoruk

Brunhuber Gyula ur

1902. évi május hó 19-én esti 10 órakor súlyos szenvedés után életének 47. évében jobblétre szenderült.

A megboldogult földi maradványai f. évi május hó 21-én délután 5 órakor fognak vasut-utcai házából beszentelés után a róm. kath. szertartás szerint a helybeli temetőbe örök nyugalomra vitetni.

A drága halott lelkü üdvéért az engesztelő miseáldozat helyben május 22-én délelőtt 1/9 órakor, fog Aradon pedig május 27-én reggeli 8 órakor a róm. kath. templomban a Mindenhatónak bemutatni.

Féhertemplom, 1902. május 20.

Béke hamvaira!

**PINCZÉR
EGY ÜVEG
KRONDORFIT!**

BORHOZ LEGJOBB!!

KITUNO ASZTALIVIZ

és

1895

NYÁLKAOLDÓ GYÓGYITAL.

**Az Aradi Közlöny
nyomdájában**

**néhány jóerkölcsű fiu
és két leány**

tanulóul

heti fizetés mellett felvétetik.

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

NAPIREND.

Május 23. Péntek. Róm. kath. naptár: Dezső püspök. — Protestáns naptár: Dezső püspök. — Görög-keleti naptár (május 10.): Simon apostol. — A nap kél 3 óra 58 perckor, nyugszik 7 óra 22 perckor. — A hold kél 8 óra 17 perckor, nyugszik 4 óra 44 perckor.

Kölcsény-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változó, enyhébb, elvélve csapadék, zivatarok.

Május 23. Az aradi korcsolyázó-egylet választmányi ülése déli 12 órakor (Kaszinó.)

Nemzeti színház.

Bérlet 18. sz.

Páros.

Pénteken, 1902. évi május hó 23-án:

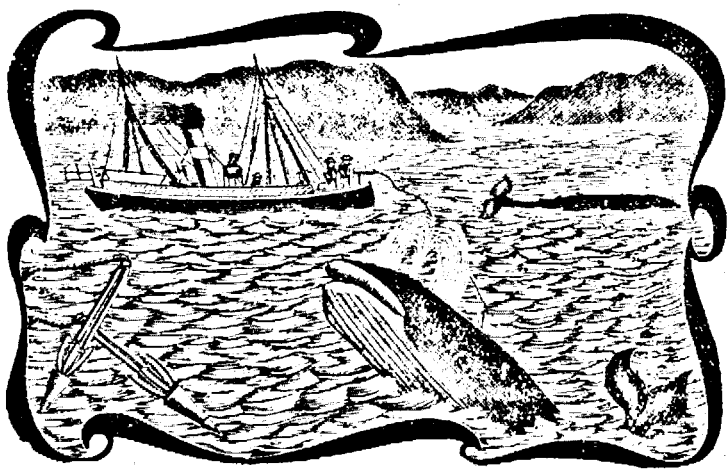
Közönyt közönnnyel.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Moreto. Spanyol eredetiből fordította: Györi Vilmos.

SZEMÉLYEK:

A gróf Diana, leánya Cinthia Penissa	Györe Alajos. Gazdi A. Borostyán. Daróczi Ilka.	Carlos A herceg Don Gaston Polilla	Csiky László. Ternyel L. Gózon Béla. Zilahi Gyula.
---	--	---	---

Kezdete este 7 és fél órakor.

A Boczkó-téren, a Marek-féle telken látható a

norvégiai kiállítás és az óriási czethal kiállítás.

A czethal a világ legnagyobb emlős állata. 21 m. hosszú, 360 cm. magas, 355 mm. súlyu. Kifogták 1900. aug. 1-én a Spitzbergák és a Medve-szigetek között. A fogásnál 75.000 kg. súlyu volt, a legnagyobb czethal, melyet eddig fogtak.

Külön kiállításban láthatók: 21 ragadozó és mélylító praeperált hal. szerszámok a fogáshoz, ugymint tengeri szigonyok. Magyarázatok mindig tartatnak.

Nyitva naponta reggel 9 órától este 9 óráig.

Megnyilik szombaton, május 24-én és tart július 1-ig.

Belépti díj 40 fillér, gyermekek és katonák örmesterig 20 fillér. Iskolák és egyletek kedvezményben részesülnek.

Kiváló tisztelettel Az igazgatóság.

Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdő

helyett jó sikerrel használta több mint 1000 beteg
rheuma, csúsz, köszvény és idegzsába ellen

a villamfényfürdőket, 400

idegesség ellen hidegviz-gyógymódot

Dr. Hecht gyógyintézetében,

Aradon, Zrinyi-utca 3. sz.

Bennlakó és bejáró betegeknek. ☛ Telefon 270.

Rozsnyay-féle

chinin czukorka, chinin csokoládé

☛ pályakoszoruzott készítmény. ☛

gyermekeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi, ha a csomagoló papíron Rozsnyay Mátyás névaláírása olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felfrísztésére és tisztítására

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Collodium.

Kitűnő, minden más szert felülmúló hatású tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár perc alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

Barack	Cacao blanc	Cseresznye	Császárkörte
Anizette	Chartreuse	Marasquino	Vanília
Benedictine	Curacao	Kávé	Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszer-tárában

Aradon, Szabadság-tér.

Üzlet felosztás és végeladás!

Szabadság-tér 17., a szoborral szemben.

Kedvező alkalom

rendkívül olcsó árban való bevásárlásra.

Rövidáru-, férfi-divat-, női pipere-, diszmű-, kalap- és cipő-árak

minden elfogadható árban

eladtnak.

Tisztelettel

Ruzsonyi Endre

divatruháza

Arad, Szabadság-tér 17., Dr. Schwarz Jenő ur házában.

Az üzlet egészben, esetleg bizományba átadandó.

MINDEN HÖLGYNEK SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőratkát (mitesser) és minden areztisztatlanságot. Massázshoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva.

☛ Kamisítványoktól tessék óvakodni! ☛

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér.

Margit poudert 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszer-tárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Elekén: ifj. Pekker István, Földeákon: Boros Károly, Glugovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevormesen: Schögl Pál, Kun-ágotán: Fejes Lajos, Kurticsón: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelesényi Ferencz, Mező-Kovácskúszán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzócs Adam, Nagy-Zerindén: Vály Géza, O-Peeskán: Rokszin János, Pankotán: Posevitz Gusztáv, Pityvaroson: Szabados József, Szekudvaron: Fromm D. Traugott, Szmádon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgo Géza urak gyógyszer-tárakban.

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

70144—1902. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, nap-

ernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni:

Állomáson: 2. évi május hó
Kis-Czell: 26-án d. e. 9 óra
Bpest keletip. u. 28-án d. e. 9 óra

Budapest, 1902. május hóban.

Az igazgatóság.

A haj eredeti színét

visszanyerjük a Hajós-féle

Hajregenerator

használata által. Rövid idő alatt visszaadja az ősz hajnak eredeti színét, ifjúkori szépségét és ennek visszatérése után az elért eredmény állandóan megmarad. A fehérneműt és fejbőrt nem piszkítja.

Egy üveg ára 60 krajczár.

Hófehér fogakat egyedül a Hajós-féle

Venus Antiseptikus fogpép

használata által nyerhetünk, egy tégely ára 60 krajczár. (Az üres fogpéptégely 10 kr.-ba visszavásároltatik.)

Valódi angol celluloidba foglalt

Antiseptikus fogkefe

2 évi jótállással ára 90 kr.

Fenti szerek egyedül kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertárban

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Egy jó erkölcsű, tisztességes

izraelita fiu,

ki a román nyelvet bírja

tanulóul

kerestetik

Schiller L. és Fia

céghez

Pleskucza, u. p. Ácsucza.

Házi csengőkbevezetését és javítását szak-
szerűen végzi:**Kalmár József**

villanyműszerész,

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Kerékpár és varrógép raktár.

Szakszerű javítóműhely!

Permetező

3 évi jótállással

(ingyen javítás)

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi fecskendők,
borszivattyúk,kutak és gummi tömlők
gyári áron.

Javítások elfogadtatnak.

Haszonbérbeadás.Csanádmegyében,
Makó és Földeák között5 km.-re a vasuti állomástól
500 kis hold (1100 □-öl)

gazdasági épületekkel

bérbeadandó 7 évre.

Torontálmegyében,
Valkány állomástól 2 km.-re
600 katasztrális hold (1600 □-öl)
gazdasági épületekkel

12 évre kiadó,

esetleg utóbbi azonnal is át-
vehető, instructióval és termés-
sel, mivel tulajdonosa elhalt.Értekezhetni: Eckhardt Osz-
kártnál Makó, Csanád m.

14697—1902. szám.

Aradvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetés.Aradvármegye közkórházánál megüresedett másodorvosi
állásra pályázatot hirdetek, melynek javadalmazása: 1600 azaz
ezerhatszáz korona évi fizetés, a kórház belterületén szabad
lakás, mely áll egy szoba és egy előszobából; ezenkívül fűtés
és világítás.A kinevezés ideiglenes, a mennyiben ezen állás két évi
időtartamra töltetik be.Felkérem mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, s
az 1883. I. t.-cz. 9. §-nak II. pontjában előirt képesítéssel bir-
nak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket Aradvármegye
főispánjához f. évi június hó 5-ig terjesszék be.

Arad, 1902. május hó 20-án.

Dálnoki-Nagy Lajos,

alispán.

952

Narancs és citrom ajánlat.Május hó 21-én érkezett egy waggon narancs és
citrom, melyből következőleg ajánlok:

1 láda 300 narancs	14 kor. — fill.
1 láda 200 narancs	11 kor. 50 fill.
1 láda 300 finom citrom	10 kor. 50 fill.

Konyhai főzelékféléit vidékre szállítok, úgy vidéki terme-
lőktől cseresznyét és gyümölcsféléit nagyban veszek.**Zelekuntyán György**

déli gyümölcs kereskedő

948

Aradon, Szabadság-tér 20. szám.

TELEFON +30

Legnagyobb választék
arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogcédulák,arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.**Ménés-Gyórok****3 hold**

teljes termő magasban fekvő

„Haranghegyi“

SZŐLŐ,pincze-berendezéssel, prés és
szüretelő eszközökkel, 3 szo-
bás lakóház és külön vinczel-
lér lakkal, kolna, szin, istálló
és kert, ez is termő szőlővel

szabad kézből eladó.

Czím a kiadóhivatalban. 951

RITKA ALKALOM!**A mai naptól kezdve****3000 mtr legfinomabb divat zephyr**

méterenkint csak 17 kr.

2000 mtr jól mosó szép mintájú krettonok

méterenkint csak 19 kr.

Eddig el nem ért! Nagy szenzáció!**Konkurrenzia nélkül!****Hoffmann Sándor**

divatáruháza és szőnyegtelepe

A „fecskéhez.“ ARAD, Színház-épület.